

DRAUGAS

PERIODICALS
September 24, 2004
Vol. XCV

95-IEJI METAI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 24, 2004

*****MIXED ADC 606
854 P4 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-23-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 184
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Dešimtmetis be Jono Juškos. Gražus LF golfo turnyras.
2 psl.

„Reikalai po truputį gerėja“. Rinkimai artėja, žmogelis susimąsto. Pavojinga šalis — Lietuva.
3 psl.

Lietuviški skiautiniai stebina ir užsienio menininkus. „Draugas“ skelbia konkursą. Didžiausia žodžių šeima lietuvių kalboje.
4 psl.

Karas, kurio neįmanoma laimėti. Leliūnai turi savo herbarių vėliavą.
5 psl.

Mokslo metų pradžia lit. mokykloje. Dėl LR Seimo rinkimų. Poezijos knygos sutiktuvs.
6 psl.

Sportas

* Lietuvos moterų krepšinio rinktinė trečiadienį Vilniuje penktosiose 30-ojo Europos moterų krepšinio čempionato A lygos varžybų A grupės rungtynėse 73:53 sutriuškino Prancūzijos komandą ir atsirevanšavo už pralaimėjimą išvykoje rezultatu 60:72. Rezultatyviausiai nugalėtojų gretose žaidė Jurgita Štreimikytė-Virbickienė, pelniusi 17 taškų ir po krepšiais sugriebusi 12 kamuolių.

* Ispanijoje viešinti Lietuvos krepšinio lygos (LKL) vicečempionė Vilniaus „Lietuvos rytas“ komanda antrosiose kontrolinėse rungtynėse trečiadienį 113:56 sutriuškino trečiojoje grupėje rungtyniaujančią „Archeną“ komandą. Po 19 taškų nugalėtojams pelnė Kęstutis Šeštokas ir Mindaugas Lukauskis.

* Graikijos sostinėje vykstančiose vasaros parolimpinėse žaidynėse Sigita Markevičienė ketvirtadienį lengvosios atletikos varžybų 200 m bėgimo rungtynėse pusfinalyje antrajame bėgime užėmė priešpaskutinįją vietą bei nepateko į finalą tarp keturių geriausių rungtininkių.

* Trečiadienį Prancūzijos futbolo čempionate debiutavo Edgaras Jankauskas, o jo „Nizza“ komanda VII rato varžybas svečiuose su „Metz“ vienuoliu baigė lygiosiomis 1:1.

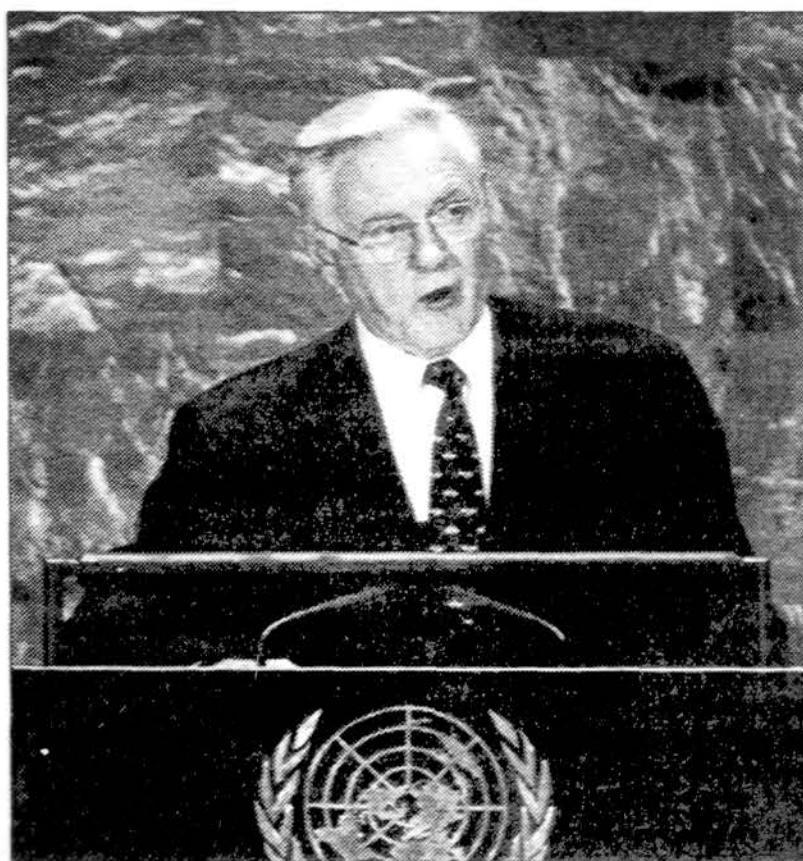
Naujausios žinios

* Vilniuje kitamet turėtų nebelikti senųjų kioskų.
* Kauno policija dirba gerai, teigia policijos vadovas.
* Liberaldemokratų partijos atšaukti savo kandidatą ir Seimo narius.
* Prezidento ir JAV žydų susitikime neišvengta turto grąžinimo klausimo.

Valiutų santykis

1 USD — 2.801 LT
1 EUR — 3.452 LT

V. Adamkus: Lietuva pasirengusi kovoti su pasauliui tekusiais iššūkiais

Lietuvos prezidentas V. Adamkus JT Generalinės Asamblėjos tribūnoje.
EPA-ELTA nuotr.

New York/Vilnius, rugsėjo 23 d. (ELTA) — Lietuva yra pasirengusi prisidėti prie Jungtinių Tautų (JT) pastangų kovojant su šiuolaikinio pasaulio iššūkiais — terorizmu, skurdu, nerasėjimu.

Tai New York vyksiančioje 59-ojoje JT Generalinės Asamblės sesijoje trečiadienį sakė

prezidentas Valdas Adamkus.

Lietuvos prezidentas savo kalboje pabrėžė, jog terorizmui įveikti gyvybiškai būtini solidarumas ir partnerystė, o terorizmo neįmanoma pateisinti. Terorizmo grėsmė nepaiso valstybių sienų, religijų ar tautybių. Kova su terorizmu turi tapti visų JT tautų pirmumu.

Pasak valstybės vadovo, Irake laisvus rinkimus temdo beveik kiekvieną dieną griaužiantys sprogimai, o saugumas šiame regione dar toks pažeidžiamas, jog JT turėtų ten ir vėl imtis pagrindinio vaidmens. Artimuosiuose Rytuose aukų skaičius ir toliau didėja, o Darfur krizė pasaulį priverstė prisiminti žodį genocidas. V. Adamkus paragino JT žengti dar vieną mylią sprendžiant šios ir kitus pasauliui tenkančius iššūkius.

Pasak prezidento, JT turi vaidinti lemiamą vaidmenį kuriant visuomenes, sugebančias eiti teisingo valdymo keliu, gerbiančias žmogaus teises ir pripažįstančias įstatymo viršenybę.

„Mes privalome turėti galią išsiaiškinti, jei reikia užkirsti kelią masiniams žmogaus teisių pažeidimams“, kalbėjo valstybės vadovas.

Tarptautinei bendrijai grėsmę vis dar kelia masinio naikinimo ginklų platinimas, tarptautinis organizuotas nusikaltumas ir pavojingų ligų plitimas. Todėl kova su šiomis negandomis privalo būti visuotinė, nuolatinė ir sisteminga.

Adamkus taip pat pabrėžė būtinybę toliau kovoti su skurdu ir bado epidemijomis pasaulyje, kur beveik milijardas žmonių pragyvenimui išleidžia mažiau nei vieną JAV dolerį per dieną, o taip pat gerinti moterų ir vaikų gyvenimo kokybę.

Pasak V. Adamkaus, taika ir vystymasis žengia koja kojon ir ši sąjunga turėtų geriau atspindėti pasaulio dienotvarkę.

Narystė Europos Sąjungoje ir NATO, V. Adamkaus teigimu, Lietuvai leis imtis aktyvesnio vaidmens.

Lietuvos prezidentas paragino suteikti Jungtinėms Tautoms daugiau galių kovojant su globalinėmis grėsmėmis ir iššūkiais.

Jis taip pat pasisakė už JT Ekonominę ir socialinę reikšmę turinčių tarybų stiprinimą. Lietuva siekia tapti šios Tarybos nare 2005-2007 metų kadencijai.

Rugsėjo 23-ąją — nacionalinę žydų genocido minėjimo dieną — Panerių memorialė surengta holokausto aukų pagerbimo ceremonija.

Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Mirė rašytojas A. Šmulskytis

Vilnius, rugsėjo 23 d. (BNS) — Panevėžyje, eidamas 87-uosius metus, mirė rašytojas ir kultūros mecenatas Albinas Šmulskytis.

A. Šmulskytis mirė sustojus širdžiai. Mirtis rašytoją ištiko besimeldžiantį Panevėžio bažnyčioje.

A. Šmulskytis gimė 1918 m. sausio 2 d. Marijampolės apskrityje Asiūklų kaime. Jis mokėsi Kauno meno mokykloje, studijavo Kauno Vytauto Didžiojo universitete, tęsė studijas Vilniaus universitete.

Antrojo pasaulinio karo metais A. Šmulskytis pasitraukė į Vokietiją, Tübingen universitetą baigė mediciną. Nuo 1951 m. iki 1994-ųjų jis JAV užsiiminėjo privačia medicinos praktika. 1994 m. grįžo į Lietuvą.

A. Šmulskytis pastangomis ir lėšomis surinkta ir išleista nemažai lietuvių rašytojų kūrinių — 1962 m. Vytauto Mačernio „Poezija“, 1972 m. Antano Maceinos „Kultūros filosofija“, 1989 m. Vlado Šlaito „Rudenio vėjas“ ir kitų.

A. Paulauskas pasigenda tolerancijos kitataučiams

Vilnius, rugsėjo 23 d. (ELTA) — Lietuviams trūksta pakantumo kitataučiams, teigia Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas.

Ketvirtadienį, Lietuvos žydų genocido dieną, parlamento vadovas pripažino, kad mūsų valstybėje tolerancijos daugėja labai pamažu.

„Stebiu, kaip lietuvis kalba sportinėse varžybose ar kitur įsikarščiavęs, ką bando įžeisti, kokiais žodžiais tai pasako. Negaliu pasakyti, kad pas mus tolerantiškumo yra tiek, kiek turi Vakarų civilizacijoje užaugęs žmogus“, teigė Seimo pirmininkas.

Jo teigimu, tolerancijos, leidžiančios žmogui „tapti kultūringu, civilizuotu ir savo gyvenime padaryti didžiausius darbus“, ugdymas yra ilgas ir sunkus.

„Atsiverusios sienos, tai, kad žmonės išvažiuoja, pasidaino po pasaulį, prisideda, kad taptume pakantesni“, pažymėjo A. Paulauskas.

Pasak jo, Lietuvoje vykdytas žydų genocidas yra vienas iš

juodžiausių mūsų istorijos puslapių, apie kurį tik nepriklausomybės metais „pradėjome kalbėti, pradėjome ir mokyklų programas traukti temas apie genocidą, išžudytus žydus“.

„Istorinė atmintis, istorinis teisingumas verčia mus kalbėti apie viską atvirai ir elgtis taip, kad šitie dalykai nepasikartotų“, pabrėžė parlamento vadovas.

Kaip patikino A. Paulauskas, Lietuvoje yra daug padaryta, kad istorinė atmintis būtų įtvirtinta, o jaunoji karta supažindinta su šiuo istorijos puslapiu.

„Tiek teisėsaugos, tiek valdžios institucijos bendradarbiaudamos stengiasi kompensuoti padarytą žalą.“

Šitie klausimai yra sprendžiami, tik gal ne visada taip skubiai, kaip norėtumėsi. Žinoma, tam yra ir teisinis kliūtis. Bet kiek girdžiui įvairiuose susitikimuose, konkrečiai — iš žydų bendruomenės ir organizacijų atstovų, žmonės šiuo procesu yra patenkinti“, kalbėjo Seimo pirmininkas.

Rusijos žiniasklaidoje — kaltinimai terorizmo rėmimu

Vilnius, rugsėjo 23 d. (BNS) — Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis paragino santūriai reaguoti į provokacinius Rusijos žiniasklaidos pranešimus, kompromituojančius Lietuvos valstybę.

Tačiau, Lietuvos radijo žiniomis, Lietuvos valdžios atstovai ketina pareikšti nepasitenkinimą Rusijai dėl antilietuviškos kampanijos Rusijos žiniasklaidoje.

Ministras A. Valionis Lietuvos radiui ketvirtadienį prognozavo, kad Lietuvai, kaip ir kitoms Europos valstybėms, dar teks išgirsti Rusijos priekaištų dėl tariamų simpatijų teroristams, nors Lietuva aiškiai ir viešai smerkia terorizmą.

Ministras kalbėjo po to, kai Maskvos kontroliuojamas televizijos kanalas „TVCentr“ pra-

nešė, esą Vilniuje veikia Lietuvos valdžios remiamas „čečėnų teroristų centras“. Laidos vedėjas čia pat priminė, kad Rusija pasilieka sau teisę smogti prevencinius smūgius teroristų bazėms bet kurioje valstybėje.

„Teroristų paramos centru“ kanalas vadino jau neveikiantį čečėnų informacinės agentūros kavkazcenter.com tarnybinių stotį, kuri anksčiau buvo įkurdinta Vilniuje.

„TVCentr“ teigia, kad šios stoties transliuojamas programos gali matyti beveik 90 milijonų Rusijos piliečių, ji taip pat matoma ir Lietuvoje.

Užsienio reikalų ministras A. Valionis dar rugsėjo pradžioje atkreipė dėmesį į melagingus ir priešiškus pranešimus apie Lietuvą, sklaidžiamus per Rusijos žiniasklaidą.

V. Adamkus: policijos vadovo pareiškimas — neatleistinas

New York/Vilnius, rugsėjo 23 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus policijos vadovo Vytauto Grigaravičiaus pareiškimą apie Kauno nusikaltamo pasaulio bandymus vertėsi ir Seimą pavadino neatleistina klaida.

„Tas pareiškimas ir veiksmai mus truputį nustebino, nes tai labai rimtas pareiškimas, kuris turėjo būti neviešinamas spaudoje, bet mūsų valstybės

saugumo įstaigos turėjo imtis atitinkamų veiksmų. Padaryta neatleistina klaida“, sakė V. Adamkus, kuris šią savaitę su darbu vizitą viešį JAV.

Kartu prezidentas pažymėjo, kad nusikalstamo pasaulio veržimasis į valdžią yra netoleruojami demokratiniame šalyje.

„Būtina imtis įstatyminių priemonių, kad tokie dalykai nebūtų įteisinami“, sakė V. Adamkus.

Oponentai: Seimo pirmininkas naudoja pigius triukus

Vilnius, rugsėjo 23 d. (BNS) — Liberalų ir centro sąjunga pasmerkė Seimo pirmininko Artūro Paulausko organizuojamas socialiai remtinų žmonių iš Vilniaus Fabijoniškių rinkiminės apygardos išvykas prie jūros kaip amoralų ir ciniską elgesį siekiant rinkėjų palankumą.

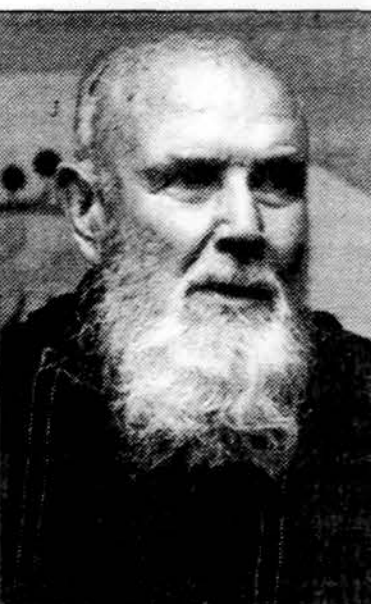
Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) vadovas A. Paulauskas kandidatuoja į Seimą viennamandatėje Fabijoniškių apygardoje Vilniuje. Jis taip pat įrašytas 2-uoju numeriu val-

dančiojo socialliberalų ir socialdemokratų susivienijimo kandidatų sąrašą.

„Vienas aukščiausių valstybės vadovų savo elgesiu parodo, jog rinkimų kampanijoje galima naudotis tokiais pigiais triukais.“

Tokių būdų yra pažeminamas tiek vienas valstybės vadovų, tiek valstybės institucija — Seimas“, A. Paulausko elgesį įvertino jo varžovas viennamandatinėje rinkimų apygardoje liberalcentristas Seimo narys Raimondas Šukys.

Politikas pasinaudojo klebono pagyromis neatsiklašęs

Tėvas Stanislovas Alius Korolovas (ELTA) nuotr.

Kaunas, rugsėjo 23 d. (BNS) — Ketvirtadienį Pabrėžs klebonas Tėvas Stanislovas Kauno arkivyskupas Sigita Tamkevičiūtė tikino, kad jis į politiką nesikiša, o kandidatas į Seimą Darbo partijos pirmininko pavaduotojas Viktoras Muntianas jo žodžius savo reklamoje panaudojo be dvasininko ži-

nios.

Kauno arkivyskupą papiktino, kad Kauno krašto laikraštyje „Naujos tėviškės žinios“ užsakytame ir V. Muntiano rinkiminio štabo apmokėtame straipsnyje išspausdinti ir Tėvo Stanislovo pagyrimai jam.

Tėvas Stanislovas žurnalistas teigė, kad V. Muntiano reklamoje panaudotos jo seniau pasakytos mintys apie jį.

„V. Muntianas pagelbėjo klebonijoje įrengti artozinę gręžinį, todėl esu paminėjęs jį geru žodžiu dar iki rinkimų, taip pat tame straipsnyje jie savo nužiūrą prirašė kelis savo sakinius“, kalbėjo dvasininkas.

Tėvas Stanislovas teigė, kad kitos jo mintys cituojamos iš pamokslų, kurį jis pasakė per Darbo partijos steigiamąjį suvažiavimą.

Tačiau dvasininko nepiktina, kad V. Muntianas panaudojo jo žodžius savo rinkiminėje reklamoje.

„Aš negaliu to uždrausti, nes pasakytas žodis man jau nebeprisiklauso“, mano dvasininkas.

SPORTO

APŽVALGA

DEŠIMTMETIS BE AŲA JONO JUŠKOS

Jonas Juška.

Čikagos lietuvių sportinėje — ypač LFK „Lituanicos“ veikloje pasireiškė daug žmonių, kurie ilgus metus gražiai darbavosi ir nuosirdžiai stengėsi, kad mūsų sportinis judėjimas „išpildytų“ ir atneštų kuo geriausius vaisius.

Viena tokių veiklesnių figūrų buvo Jonas Juška, nuo kurio mirties rugsėjo 25 d. sueina lygiai 10 metų.

Jis ne tik aktyviai darbavosi „Lituanicos“ futbolo klube: buvo jo valdybos nariu, pirmininku (1960–1961 m.), treneriu, bet ir plačiai apie šį klubą rašė „Drauge“ ir „Pasaulio lietuvių“. J. Juška taip pat prisidėjo prie klubo apžvalginio leidinio sudarymo bei išleidimo. Buvo vienas stroptausių šio klubo narių ir darbuotojų, kurio netektis prieš dešimtmetį stipriai pajusta.

J. Juška, amžinybės iškelio sulaukęs 81-erių metų. Gimė 1913 m. kovo 30 d.

LIETUVIŲ FONDO GOLFO TURNYRAS BUVO GRAŽUS

Vytautas Vaitkus (kairėje) — Lietuvos fondo golfo žaidynių vyr. organizatorius, su naujuoju LF valdybos pirm. Arvydu Tamuliu.

E. Šulaičio nuotr.

Rugsėjo 19 d. Old Oak golfo aikštyne, prie Čikagos, buvo pravestas jau dešimtas Lietuvos fondo rengiamas golfo turnyras. Jame dalyvavo net 81 žaidėjas: kai kurie atvyko iš Detroito, o šiaip daugumas buvo iš Čikagos bei apylinkių.

Vertinant pagal „Peoria“ sistemą, vyrų grupėje pirmuoju išėjo Andrius Jeniga su 56 taškais. Antruoju liko Vladas Meilė — 61, trečias — Algis Korzonas — 62. Moterų grupėje — 1. Irena Kleizienė (73), 2. Tina Buntinienė (79), 3. Aldona Urbienė (80).

Geriausius rezultatus 18-oje skylių pasiekė — vyrų grupėje: Rytas Kleiza — (73), Tomas Vaitkus (75), Alfredas Urba (77). Moterų grupėje — Aldona Vaitkienė (93), Irena Kleizienė (103), Rita Kariene (106).

Artčiausiai vėliavėlės „par 3“

E. Š.

buvo: Lester Buczek, Paul Urba, Rita Kariene, G. Eckloff.

Per šias varžybas Lietuvos fondo įstojo 12 naujų narių. Prizus čia suaukojo „First Personal“ bankas, „Quiznos Subs“, „Old Oak Country Club“ ir kai kurie Lietuvos fondo tarybos nariai. Varžybos buvo užbaigtos vaisėmis, kurių metu išeiktos dovanos, pasivašinta, pasišmonėta. Daugumas dalyvių gyvė varžybų pravedimą ir teigė, kad tokių renginių reikėtų daugiau.

Šių žaidynių vyriausiuoju organizatoriumi buvo LF valdybos narys Vytautas Vaitkus, kurio sūnus Tomas ir žmona Aldona buvo tarp prizininkų.

Tokių varžybų pradininku prieš dešimt metų buvo vienas Lietuvos fondo pirmūnų ir didžiausiųjų darbuotojų Stasys Baras.

„LITUANICOS“ FUTBOLININKAI PRALAIMĖJO

Juos įveikė „Maroons“ 4-1

„Lituanicos“ futbolininkai per dvi pirmąsias šio sezono „Metropolitan“ futbolo lygos „major“ diviziono rungtynes nepatyrė pralaimėjimo, praėjusį sekmadienį turėjo pasiūti italų „Maroons“ komandai. Rungtynių pasekmė 1-4 yra gerokai per aukšta. Tik per lietuvių aplaidumą jie sugebėjo prisirinkti tiek daug įvarčių.

Iki pirmo kėlinio pabaigos nė viena komanda nesugebėjo pasiūti. Likus 3 minutėms, iš kampo pakelta kamuolių „Maroons“ puolėjas sugebėjo galva nukreipti į Irmanto Sato saugomų vartų tinklą.

Reikalai pakrypo į liudną pusę tik po pertraukos, kuomet

varžovai pelnė gana lengvą antrąjį įvartį. O padėtis pablogėjo, kuomet iš aikštės už dvi žalias korteles (už atsilikinėjimą prieš teisėją) buvo pašalintas Edvinas Trinkūnas. Tačiau, Žilvinas Čenys sugebėjo padaryti 1-2. Bet tai buvo ir viskas, ką lietuviai įstengė parodyti. Žaidžiant dešimtyje ir besistengiant pasekmę išlyginti, jie buvo nubauti: į mūsų vartus varžovai lengvai įmušė dar du įvarčius.

Prieš rungtynių pradžią kai kurie lietuviai futbolininkai atrodė pavargę ir, rungtynėms tik prasidėjus, nerodė entuziazmo. Jis dar labiau išsibėlo antrame kėlinyje, kuomet gynimas visai nerodė noro labiau pasipriešinti.

Žinoma, reikalą pablogino

dvių gerų gynėjų: Viktoro Olšansko ir Mindaugo Palaimos nežaidimas (Mindaugas pranešė, kad yra peršalęs, o pirmasis — nepranešė, kad nedalyvaus). Taip pat pažymėtina, jog žiūrovai vis labiau nepatenkinti vidurio puolėjo pozicijoje žaidžiančio, kitados labai gero buvusio, Laimono Bytauto menku pasirodymu.

Po rungtynių liudni buvo ne tik lietuviai žiūrovai, bet ir vadovai. Ypač dėl tokio aukšto pralaimėjimo pergyveno klubo pirmininkas, kuris pažymėjo, jog E. Trinkūno „vaikiškas“ elgesys ne tik komandą privertė ilgą laiką žaisti dešimtyje, bet klubui kainavo 75 dol. pabaudos (tiek reikia mokėti už raudoną kortelę).

E.Š.

LFK „Lituanicos“ vyrų komanda po šio sezono sėkmingų rungtynių, kai įveikė „Legoviją“ 5-0. Deja, rungtynės su „Maroons“ baigėsi nemažai pralaimėjimu.

E. Šulaičio nuotr.

SEKMADIENI PRIEŠ „EAGLES“ LEMONTE

Rugsėjo 26 d. „Lituanicos“ vyrai žais savoje aikštėje Lemonte. Kaip paprastai, pirmosios komandos rungtyniaus 3 val. p.p. O prieš tai aikštėje pasirodys rezervinės sudėtys.

Lietuvių varžovas — „Eagles“ klubo futbolininkai, anksčiau ne kartą buvę lygos čempionai, bet vėliau metu nedemonstruoja gero lygio. Jie praėjusį sekmadienį sukojo su kita lenkų vienuolike — „Lightning“ 1-1.

Beje, praėjusį sekmadienį „Schwabens“ įveikė „United Serbs“ 4-2, „Vikings“ — „Legoviją“ 1-0. Tokiu pačiu rezultatu „Polonija“ nugalėjo „Sackers“.

E.Š.

„Metropolitan Socker“ lygos „major“ diviziono lentelė

(Po III rato — rugsėjo 19 d. rungtynių)

1. „Schwabens“	7	8-5
2. „Vikings“	7	4-2
3. „Polonija“	5	3-2
4. „Lituanica-Liths“	4	7-5
5. „Maroons“	4	5-3
6. „Eagles“	4	6-5
7. „United Serbs“	4	7-7
8. „Sackers“	3	2-3
9. „Lightning“	2	2-3
10. „Legovia“	0	0-9

(Pastaba. Po komandų pavadinimo seka taškų skaičius ir įvarčių santykis).

PIRMOJI DIVIZIJA

Žemesnėje — I divizionoje šiemet yra dvi grupės. Vienoje jų po 3 rungtynių „Gala“ ir „Zrinski“ turi po 7 taškus, o „Green-White“ 6. Kitoje — „Sparta“ — 6, o „Kickers“ ir „Tarnovia“ po 4 tšk.

E.Š.

Sportas LIETUVOJE

Kačerginėje — motociklų žiedinių lenktynių pabaigtuvės

Praėjusį savaitgalį Kačerginėje „Nemuno žiedo“ trasoje surengtomis tarptautinėmis motociklų žiedinėmis lenktynėmis dėl „ARX-Baltica“ taurei pajėgiausi Baltijos šalių motociklininkai užbaigė sezoną. Šios varžybos kartu buvo ir Rytų Europos bei Baltijos šalių čempionatų šeštasis ir Lietuvos motociklų žiedinių lenktynių čempionato penktasis tarpsnis.

Gausiai į varžybas susirinkę žiūrovai tikėjosi išvysti visą Europos motociklininkų elitą, tačiau kai kurių šalių komandos, kurioms paskutiniojo tarpsnio lenktynės jau nieko nebelėmė, į Lietuvą neatvyko. Kačerginėje startavo 64 motociklų žiedinių lenktynių meistrai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos ir Lenkijos.

Lietuviai prieš namų varžybas puoselėjo nemenkas ambicijas, tačiau lūkestiai subliūško jau ryte, kai apsilimo treniruotėje komandos vadovas, 25 metų vilnietis Šarūnas Pladas krito posūkyje lėkdamas maždaug 200 km per valandą greičiu. Jis buvo nuvežtas į Kauno medicinos universitetinės klinika, kur diagnozuota

tas kūno sumušimas ir rankos kauliuko lūžis. Neįtikėtina, kad po tokios avarijos atsipirkęs Šarūnas tą pačią dieną buvo išleistas iš namų, o sekmadienį jau stebėjo įvykius „Nemuno žiedo“ trasoje.

Daugumą taurių bei specialių prizų, nuleidus čempionų vėliavas, išsivežė latviai ir estai.

Šiemet Rytų Europos šalių taurę iškovojo Rusijos komanda, aplenkusi latvius, estus ir lietuvius. Baigiamąjį tarpsnį varžybų šeimininkai šio trofėjaus įskaitoje pranoko tik suomių bei ukrainiečių.

Baltijos šalių pirmenybių įskaitoje lietuviai ir liko tik treči, nusileidę pirmąją vietą iškovojuosiems latviams ir antroje pozicijoje likusiems estams. „Superbike“ klasės žiedinių lenktynių Kačerginėje laimėjo suomių Hanno Velt, kuris gražioje kovoje aplenkė latvį Jūrį Svarinskį.

„Supersport — 600“ klasėje nugalėjo tas pats J. Svarinskis, aplenkęs estą Joel Vidę ir mūsų Gintautą Girtautą. Motociklų su priekabomis vairuotojų varžybose lietuviai ne-

dalyvavo, o nugalėtojais tapo estai Erki Paarmo ir Renee Kutisaaru.

Mažiausių — 125 kub. cm darbo tūrio variklius — turinioje motociklų klasėje nugalėjo suomių Jari Laahanen, aplenkęs jauniausią varžybų dalyvą latvį Garį Rožkalną.

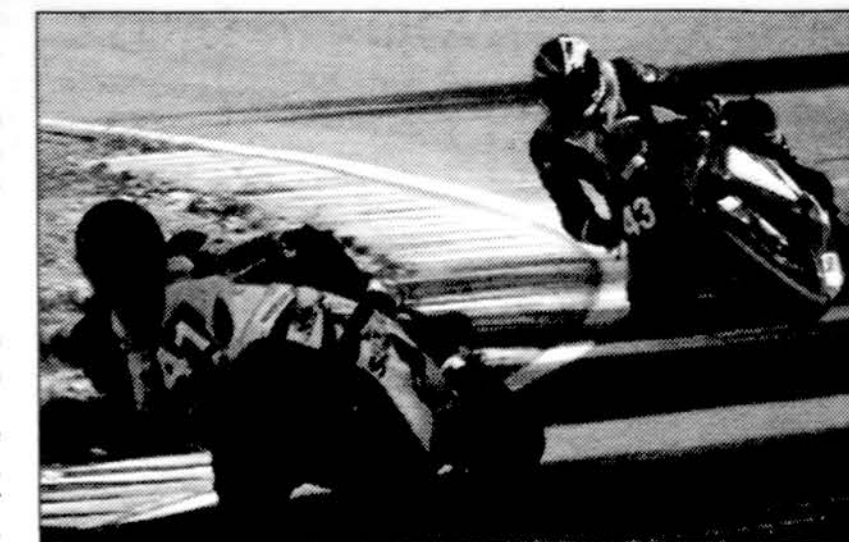
Jungtinės 250/400 kub. cm klasės sportininkų ginčą laimėjo suomių Aimo Heinonen, pranokęs estą Lembit Teesalu ir Lietuvos atstovą Nikolajų

Steską.

Čempionato finišas sėkmingai susiklostė Gediminui Majauskui, laimėjusiam B—1200 ir C—1200 klasių varžybas. C—600 klasės įskaitoje nugalėjo latvis Valdis Vizla, o B—600 klasėje nugalėjo G. Cirtautas.

Komandų įskaitoje „ARX-Baltica“ taurę laimėjo Lietuvos „Porsche“ klubas.

(Elta)

Varžybų akimirka.

Algimanto Brazaičio (Elta) nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesūdiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausioji redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.
El-paštas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS—ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS—CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ss. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuvams sukurys dantis už priimamą kainą.
Sustatmu kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Sportas LIETUVOJE

T. Vaitkus atstovaus Prancūzijai

Lietuvos dviratininkas Tomas Vaitkus, šiuo metu atstovaujantis Belgijos ir Italijos komandai „Landbouwkrediet—Colnago“, nuo kito sezono gins Prancūzijos komandos „AG2R-Prevoyance“ garbę. Su šia komanda, kuri yra tarp kandidatų dalyvauti žymiose „Pro Tour“ serijos varžybose, Lietuvos čempionas pasirašė dvejų metų sutartį.

Pasaulio vertinimo lentelėje iš Lietuvos dviratininkų aukščiausia vieta — 275 — užimantis, 22 metų T. Vaitkus buvo sulaukęs pasiūlymų iš įvairių komandų. 2002 metų pasaulio jaunimo (iki 23 metų) čempioną savo gretose norėjo matyti „US Postal“ (nuo kito sezono — „Discovery Channel“, JAV), „Rabobank“ (Olandija), CSC (Danija) ir „De Nardi“ (Italija) komandos. Sutartį su lietuviu norėjo pratęsti ir „Landbouwkrediet—Colnago“.

„AG2R—Prevoyance“ komandai 2000–2002 metais atstovavo 1998 metų olimpinis dviračių treko čempionas Artūras Kasputis. Šiuo metu jis yra vienas šios komandos trenerių.

Po šio sezono „AG2R—Prevoyance“ komandą paliks du jos vadovai — estas Jaan Kirsipuu ir prancūzas Laurent Brochard. Beje, T. Vaitkus šiuo metu yra priverstas ilsėtis. Praėjusią savaitę jis susižalojo per lenktynes Belgijoje. Lietuviui buvo diagnozuotas smegenų sukrėtimas.

(Elta)

Platinkite „DRAUGA“
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Š.m. rugsėjo 12 d. posėdžiavo Arizonos Lietuvos bendruomenės valdyba ir aptarė paskutinius pasirašymo darbus prieš rugsėjo 24, 25 ir 26 d. vyksiantį JAV LB Tarybos antrosios sesijos suvažiavimą. Valdyba tikisi, kad visi svečiai nenusivils Arizonos lietuvių nuostabią, šiltą saulėtą ir žieduotą paskendusią gamtą. Onutės Damaite-Fielding nuotraukoje: posėdžio dalyviai (iš kairės): pirm. Rimantas Vaitkus, Antonija Petrulienė, Algis Karsas, Albina Ripskienė, Dan-guolė Balceris, Aldona Vaitkienė, Landis Aden, Algis Motiejūnas, Zenonas Misius.

RINKIMAI ARTĖJA. ŽMOGELIS SUSIMASTĖ

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Jau tiek kartų per penkiolika nepriklausomybės metų išpampo ir susprogo politikos žvaigždų užtais, kad Žmogeliui iš savo lengvatikystės beliko tik pasijuokti.

Lietuvos atgimimo metais, pagautas Sąjūdžio bangos, Žmogelis patikėjo Kazimiera Prunskiene, kurią Algimantas Čekuolis įvertino dešimčia vyrų, nors tuometinio Žemės ūkio ekonomikos instituto, kur dirbo būsimoji „gintarinė ledi“, darbuotojai išėjo jį būti atsargiam. Su fanfaromis atėjusi į ministrės pirmininkės postą, ji patiklius Žmogelius greitai nuyvė: išvažiavusi į Maskvą parvežti šviesos iš Rytų, o iš tikrųjų, kaip dabar aiškėja, iš spaudos, pakloti nuosavam verslui pamatą.

Tuomet Žmogelis viltis sudejo į Gediminą Vagnorių. Apsimetęs, kad nemato, išken-tėjo jo pirmą vizitą į gimtuosius Telsius, kai šviežiai iškepto ministro pirmininko palydą per žemaičių sostinę pravažiavo garsiai, su jungtomis sirenomis („štai aš, didysis Gediminas, atvažiavau“). Buvę bolševikai pabūmėję apie naujų vadų didybės maniją ir nutilo, prislopino ir Žmogelio nerimas. Slėpė jis tą nerimą ir kai G. Vagnorius pasirašė susitarimą su turtooliais, pasivadinusiais pramonininkais, tunkanciais iš Maskvos žaliavų. Gynė, kai prezidentas V. Adamkus jam, kaip ministrui pirmininkui, pareiškė nepasitikėjimą ir širdyje kartu su konservatoriais balsavo už pasitikėjimą. Bet ilgai neišsilaikė, kad Gedi-minas didysis sukčiavo. Jis vaizdavo įeisiantį prezidento, o iš tikrųjų tuo tik pridengė savo politinį neigiamumą, nes nesugebėjo suvaldyti Rusijos krizės padarinių valstybėje, ir tiesiog nerė į krūmus.

Bet gyventi reikėjo ir reikėjo kažkuo tikėti. Žmogelis ieškojo naujos vilties. Gyventi be vilties negalima. Jo akys viltis vėl išsiiešė, kai pasirodė, ar tik ne to paties Vagnoriaus atkasta, nauja žvaigždė — Rolandas Paksas, netikėtai pasodintas į ministro pirmininko kėdę. Patikėjo juo konservatoriai, netgi ir buvę politikalniai, turintys ypač išvystytą nuojautą falšui, ir prezidentas

V. Adamkus, ministro pirmininko kėdę jam skyręs dar ir antrą kartą. R. Paksui išryškinti lakmuso popierėliu pasitar-navo amerikiečių bendrovė „Williams International“, kuri dėl „Mažeikių naftos“ konkuruo su rusiška „Lukoil“. Sprendžiant iš vėlesnių įvykių, susijusių su Rusijos piliečio ir karinės žvalgybos imonės savininko Sankt Peterburge Jurij Borisov bandymu nupirkti prezidentą R. Paksą, jau iš pat pradžių buvo aišku, kad Žmogelis džiaugėsi be reikalo, bet jis to ilgai nežinojo arba bent nenorėjo žinoti. Jis buvo išsikibęs į savo viltį turėti tautos didvyri. O tas didysis pasirodė tik eilinis Gariūnų berniukas, labai jau primityviai reketavęs kelių tiesimu užsiimančius verslininkus. Prezidentui R. Paksui pareikštas nepasitikėjimas dėl šiurkščiai pažeistos Konstitucijos ir jis pašalintas iš pareigų.

Teko rinkti naują prezidentą. Žmogelis, suplūkęs suprakaitavęs, bėgo į savo gatvę, iš savo miestą ir kaimą, agituoti už naują kandidatą — Petrą Auštrėvičių. Iš širdies traukė „už Petrą, už Petrą, už Petrą“, nors ir buvo plėšomas dvejonių, ką rinktis — Valdą Adamkų ar Petrą Auštrėvičių? Nuoširdus sąjūdžio entuziazmas nepa-dėjo. Petras pralaimėjo, dar įsigijo beveik visą milijoną skolų, o Žmogeliui paliko sąžinės graužimą. Jam buvo skaudu matant, kad, norėdamas parduoti skolas, Petras flirtavo su visomis imanomomis politinėmis jėgomis. Kaip kalba paskalų nešiotojai, jo skolas už pirmąją vietą kandidatų ir Seimą sąrašė sutiko nupirkti Liberalcentristų sąjungai. Spauda, pati nedėžiai laikydama moralės, emė gėdyti Petrą dėl sąžinės neturėjimo. Ne kartą peikė, barė netgi Kazimiera Prunskienė, kad iškeltas ir išpopintas konservatorių, pafirtavęs su Viktoru Uspaskich, žadėjęs paramą konkurentui V. Adamkui, dar vis sėdėdamas socialdemokratų ir socialliberalų Vyriausybės kanclerio pavaduotojo kėdėje, nuėjo pas liberalus. Bet ir tai dar buvo ne viskas. Sąjūdžio Žmogeliui truko kantrybė, kai išgirdo Petrą, jauną ir daug žadančią, keliant savo kandidatūrą toje patioje apygardoje Vilniuje, kur jau anksčiau pareiškė kandi-

datuojas buvęs bendramintis konservatorius Jurgis Razma, prezidentinės kampanijos metu aktyvus Petro Auštrėvičiaus šalininkas. Sąjūdielis labai jautrus išdavystei.

Tad kaip man, Žmogeliui, toliau gyventi? — griebėsi už širdies jis. Kuo tikėti? Mano laisvės kelyje — vien nusi-vyli-mai. Jeigu aš, Žmogelis iš gatvės, iš neviltsies paimčiau Uspaskich dešimkę už balsą rinkimuose ir nuėjus paskan-dinciau neviltsį degtinės stiklinėje, būtų dar pusė bėdos, nes nesu atsakingas nei už valstybę, nei už tautą. Esu atsakingas tik už savo vidutinybę. Bet kad tokie Lietuvis didieji, kaip ištikimasis sąjūdininkas Niko-lajus Medvedevas, išjėistų dėl blogos vietos partijos rinkimų sąrašė ir pereitų į kitą partiją, o visą gyvenimą Amerikoje su komunizmu kovojęs Kazys Bobelis, senatvėje palinktu į komunizmą... Apie Joną Lion-giną aš jau nebekalbu. Kas rinkimai, vis nauja dainelė.

Kai atrodo, kad Žmogelis ištiko paskutinioji, staiga prabi-lo jo kritiškas balsas: argi ne tu, vargo bite, dėl visko kaltas? Ar ne tavo valia tie didieji ateina į valdžią, prie lovio ir visur kitur, kur šilta ir kur aukšta? Jeigu ne tavo naivumas, jeigu ne noras matyti tai, ką nori ma-tyti, juk nebūtų nei Prunskienės, nei Pakso, nei Auštrėvičiaus. Tu už juos agitavai, bal-savai, apakęs nuo vilties, ir atleidai jiems visas nuodėmes. Iš to ir kilo visos blogybės.

Gal tikrai aš kaltiausias? — krūtelėjo Žmogelis, ir kadangi viską visada darė nuoširdžiai, negalvodamas puolė muštis į krūtinę ir labai gailėtis. Kai jau buvo beveik susinaikinęs, išgirdo blavųjį balsą: Žmogeli, tai ne tavo kaltė. Kalta lietuviška tradicija iš senų gerų laikų prie rusų, kada buvo geriau gyventi. Apgauti valdžią, ką nors sukombinuoti juk nebuvo nusikal-timas. Atvirščiai — gar-bė. Garsiai ne tik tokie Žmogeliai, kaip tu, sake viena, o galvo-jo kita, dar trečiaip elgėsi. Kišenėje nešiojo partijos bilietą, artimam ratelyje anekdotus apie jį pasakojo, o dabar vadovauja ultrapatriotinei lie-tuviškai organizacijai. Kažkas kažkada tipeno „stepas už stepo“ į Rytus, o po dešimties metų tautą navedė į Vakarus.

Išeitų, kad į priešingą pusę. Ir taip išaugo kreiva moralė.

Na, gerai, bet juk Petras Auštrėvičius prie rusų neval-dininkavo ir savo rinkimų teze-se „10 žingsnių, padė-siančių sukurti europietiškos gerovės valstybę“, žadėjo tik socialinę gerovę, atgaivinti kaimus ir miestelius, stiprinti valstybę, užtikrinti saugumą, išsaugoti tautinį identitetą ir pilietinę visuomenę, mokytis dirbti sau ir kraštui, siekti visuomenės sveikatos, konkuren-cijos ekonomikos ir t.t. Jis ir nežadėjo būti doras ar nekone-kuruoti su Jurgiu Razma. Net ir primygtinai klausiamas, neiš-davė savo pažiūrų. O kad kon-servatoriai manė, jog jis yra krikščionis ir patriotas, libe-ralai — kad jis liberalus, kad kažką manė ir rusas iš Archangelsko, tai jau jų bėda. O Edita Mildažytė netgi tikėjo, kad jis idealistas, ir buvęs parti-zanas Antanas Lukša, — kad jis sąžiningas ir vadovaujasi tau-tiškumo bei doros principais. Tušios buvo viltys. Lietuvis — žinomi svajotojai.

Ne, taip toliau tęstis negali, reikia kažko imtis, — pagaliau susimastė veikti pripratęs Žmogelis? Tik nuo ko pradėti? Nebuduoti kyšio žemėvar-kininkui? Vadinas, mafiozams padovanoti senelio žemę Kau-ne? Stoti į eilę poliklinikoje ir mirti nuo vėžio? Ir mašina per Kražių važiuoti 50 km per valandą greičiau?

O kodėl gi ne? Viskas iš karto stotų į savo vietas — mes, Žmogeliai, nebeduotume kyšių, keliuose važinėtu me leistinu greičiu, valdininkai nebeturėtų galimybių tapti kyšininkais, darbdaviai mokėtų mokesčius, pensininkai kas rytą, ne tik prieš rinkimus, restoranuose gertų nemokamą kavą. Tikras vakarietiškas rojus.

Bet... — neleido svajonėse paskęsti Žmogeliui kritiškas balsas, — vėl išauktų bedarbių armija, nes neberekėtų STT, ne-tektų darbo teisėjai ir prokuro-rai, policininkai, visokiausių laipsnių kontrolieriai ir dėl to dar padaugėtų savizudybių bei alkoholizmo. Iškilų naujos bėdos. Ar verta? Kiekviena revoliuci-ja — tai sumažinti ir netikrumas. Ir pasiusk, motia, ant kryž-kelės... pasimetė Žmogelis, bet, užtuot šokęs veikti, pagaliau susimastė.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Reikalai po truputį gerėja

Kai lietuviai pabėgėliai, po Antrojo pasaulinio karo sukimšti į stovyklas Vokietijoje, jau buvo praradę viltį greitai sugrįžti į tėvynę ir pradėjo darytis pastovesnės gyvenamosios vietos užjūriuose, kartas nuo karto juos aplankydavo asmenys su pasiūlymais emigruoti į tą ar kitą valstybę. Tarp jų atvykdavo ir vienas lietuvis (pavardės čia neminėsiu), kurio mėgstamiausias posakis, praby-lant į publiką, buvo: „Mūsų reikalai po truputį gerėja...“ O tie reikalai anuomet tikrai neatrodė viltingai, nes tebegresė galimybė, kad pabėgėliai bus grąžinti „namo“ (kai kurių tautybių žmonės buvo prievarta išvežti), JAV durys tebuvo devyniomis spynomis užrakintos, o į Pietų Ameriką, Angliją, Australiją ir kitas šalis daugelis nenorėjo emigruoti. Tačiau to kalbėto-jo sakinyje apie „gerėjantį reikalą“ netrukus tapo parankiu posakiu bet kokiai situacijai apibūdinti.

Atrodo, kad panašiai ši antradienį į Jungtinių Tautų rūmuose susirinkusių valstybių vadovus prabilo prez. George W. Bush. Jis stengėsi klausytojus įtikinti, kad Irake reikalai nėra tokie blogi, kaip daugelis mano, kad visgi demokratija jau tvirtai įspraudusi savo koją į tarpdurį ir tik laiko klausimas, kol jai pavyks žengti per slenkstį. Didžioji Irako dalis jau dabar džiaugiasi pagerėjusiu gyvenimu, tik kai kurie miestai (tarp jų ir sostinė Bagdadas) tebėra karo zona, labiausiai dėl kelių kraštu-tinių pažiūrų asmenų veiklos, kurstomos „al Qaeda“ ar kitų, vakariečiams priešiška nusi-statusių.

Svarbiausias kalbos tikslas — pateisinti Vašingtono nutarimą pradėti karą be sąjungininkų pritarimo, ir pareikšti nepasitenkinimą JT narėmis dėl nenoro prisidėti prie Irako atstatymo ir demokratinės sant-varkos jame įtvirtinimo. Galbūt tai nebuvo pats geriausias būdas rasti pritarimo savo tikslui, nes prezidento kalboje skambėjo įprastasis Amerikos išsitikinimas, kad ji yra pranašesnė už visus ir niekuomet neklystanti, kai reikia dary-ti svarbius sprendimus. Arba bent tokią nuomonę vėliau išreiškė ne vienas klausytojas. Kadangi šiuo metu per daug palankumo

Amerikai pasaulyje apskritai nėra, prez. Bush kalba neprisidėjo, kad toji nuomonė pasikeistų. Jau ne kartą per pastaruosius dvejus metus JAV prezidentas tvirtino, kad mūsų planetoje neliko saugios valstybės, todėl visų pareiga kovoti su besiplečiančiu tarptautiniu terorizmu. Jis neatsiprašinėjo dėl pradėto karo su Iraku, nes tai darė, vedinas paties kilniausio tikslo: išgelbėti irakiečius iš nuožmaus diktatoriaus nagų. Kad jo žodžiai paliktų gilesnį įspūdį, prez. Bush ypatingas svečias asamblėjoje buvo laiki-nasis Irako ministras pirmininkas Ayad Allawi, pirmą kartą dalyvavęs, kaip „naujojo Irako“ atstovas. Jo dalyvavimas turėjęs akivaizdžiai paliudyti, kad demokratiniai procesai toje šalyje vyksta ir kitų metų sausio mėnesį, nepaisant smurto ir kitų trukdymų, ruošiamasi pir-miesiems laisviems rinkimams.

Kaip daugiau negu 100 JT valstybių-narių vadovų reagojo į prez. George W. Bush kalbą? Lengviausia pasakyti, kad kalba buvo ramiai išklaušyta. Per ramiai. Klausytojai beveik neparodė jokios stipresnės reakcijos, tad nelengva buvo JAV prezidentui kalbėti publi-kai, sėdintčiai „mediniais veidais“. Vėliau buvo net išsireikšta, kad Vašingtonas, pradėdamas karą, nusikalto tarptautinei teisei. Pažadų padėti taip pat nedaug atsirado, nepaisant prez. Bush žodžių, kad niekas pasaulyje jau nebėra saugus. Tai ypač turėjo rasti atgarsį Rusijos, Ispanijos, Australijos ir daugelio kitų valstybių delegacijose. Nereikėtų džiaugtis, jei kur tero-ristų veikla dar nepasireiškė, nežinant, ką atneš rytdiena.

Ši kalba iš esmės nebuvo skirta vien susirinkusiems valstybių vadams, bet ir savo krašto piliečiams, besirušiantiems rinkti prezidentą. George W. Bush įsitikinimas savo pasirinkto kelio teisingumu, yra užkrečiantis ir vertia susimąstyti. Su didžiąja jo kalbos dalimi JT narės negali nesutikti, net tos, kurios dar jaučiasi saugios. Kiekviena valstybė, parodžiusi palankumą ar suteikusi paramą Amerikai (kaip ir Lietuva), gali tapti tarptautinių teroristų taikiniu. Ar tai reiškia, kad nenoras padėti yra pagrįstas baime, tikintis taip išvengti smurto veiksmų?

91-ASIS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Nr.6

Trečioji suvažiavimo diena

Šeštadienis, rugpjūčio 7 d., pradėtas prel. J. Anderlonio, prel. A. Contons ir prel. A. Bartkaus aukotomis šv. Mišiomis viešbutyje už Lietuvos žmones. Giesmės lydėjo garbės narys muz. Faustas Strolia.

Trečiasis seimo posėdis pradėtas dvasios vado prelato dr. kun. J. Anderlonio malda.

Anne Klizas Wargo, Šv. Kazimiero gildijos pirmininkė, sveikino vietos svečius ir delegatus. Pranešė apie šio vieneto praėjusių metų veiklą. Buvo pranešta, kad galima užsakyti Mišias už pažįstamus, šeimos narius ir specialias intencijas. Mišių stipendijas galima siųsti Anna Kliza Wargo. Prelatas Algimantas Bartkus dėkojo už dalyvavimą suvažiavime. Pabrėžė, kad popiežius Šv. Kazimiero lietuvių kolegija Romoje yra svar-bus ir būtinas organas Lietuvos religiniam gyvenimui. Dabar joje studijuoja 15 klierikų. Lietuvos Vyčių organizacija yra vienintelė, kuri nuolat remia kolegiją. Kitos pajamos gaunamos iš palikimų, stipendijų klierikams ir iš Villa

Lithuania svečių namų. Prelatas Bartkus padėkojo vyčiams už paramą ir ypač dėkojo A. Wargo už jos nenuilstamą pagalbą.

Mandatų komisija pranešė, kad šiame posėdyje dalyvavo 107 delegatai, 3 dvasininkai, 2 garbės nariai, 5 centro valdybos nariai, 2 svečiai, atstovaujantys 5 rajonams ir 30 kuopų.

Toliau vyko naujos centro valdybos rinkimai. Naują 2004–2005 m. centro valdybą sudaro:

Dvasios vadas — prelatas kun. Juozas Anderlonis, Philadelphia, 3 kuopa; pirmininkė — Agnes Mickunas, Philadelphia, 3 kuopa; I vicepirm. — Brian Johnson, Pittsburgh, 19 kuopa; II vicepirm. — Becky Pataki, Kearny, 90 kuopa; III vicepirm. (jaunimui) — Marytė Bizinkauskaitė, Brockton, 1 kuopa; protokolų sekretorė — Bernice Aviza, Hudson-Mohawk, 136 kuopa; finansų sekr. — June Grenier, Hartford, 6 kuopa; izdininkė — Elena Nakrosis, Kearny, 90 kuopa; izdo patikėtiniai — Mary Beth Slakis, Chicago, 16 kuopa; Joseph Stiklius, Waterbury, 7 kuopa.

Bus daugiau

LIETUVA — PAVOJINGA ŠALIS?

ANATOLIJUS LAPINSKAS

Škotų laikraščio „Daily Mirror“ skaičiavimais, Lietuva pasaulyje užima septintą vietą-pasaulyje pagal santykinį nužudymų skaičių.

Didžiausias pavojus žmo-gaus gyvybei, laikraščio teigi-mu, yra Kolumbijoje, kur tuk-tančiai gyventojų tenka 0,63 nužudymų.

Antroje šio liūdno sąrašo vietoje atsidūrė Pietų Afrikos Respublika, kur atitinkamas rodiklis sudaro 0,51; trečioje Jamaika (0,32 nužudymų 1000-čiui gyventojų).

Toliau, laikraščio nuomone,

eina Venesuela (0,32), Rusija (0,19), Meksika (0,13), Lietuva (0,1), Estija (0,1), Latvija (0,1). Baltarusija (0,09).

Šie duomenys, bent jau Lietuvos atžvilgiu, yra tikslūs, nes, pvz., 2000 m. 1000-čiui Lietuvos gyventojų teko 0,11 nužudymų, 2001 m. - 0,10; 2002 m. - 0,09; 2003 m. - 0,10. Lietu-vos įstatymai už nužudymą numato laisvės atėmimą nuo 5 iki 20 metų arba laisvės atėmi-mą iki gyvos galvos.

Rusijos apžvalgininkai, na-grinėdami šią statistiką, džiaugiasi pagerėjusiais savo šalies rodikliais, nes 2002 metais kaip tik Rusija buvo pirmoji pasauly-

je pagal žmogžudysčių skaičių. Taip pat rusai primena, kad Rusijoje per metus iš viso užre-gistruojama apie 3 mln. nusikaltimų, kai Amerikoje dešimt-kart daugiau — 30–40 mln.

Tačiau tu pačių rusų duome-nimis, Rusijoje užregistruojama 20 kartų daugiau nužudymų (šimtui tūkstančių gyventojų) negu Japonijoje, 17 kartų dau-giau negu Vokietijoje, 14 kartų daugiau negu Prancūzijoje, 12 kartų daugiau negu Švedijoje ir tris su puse karto daugiau negu Jungtinėse Valstijose.

Pagal kalinių skaičių Rusija užima antrą vietą pasaulyje — šimtui tūkstančių gyventojų

tenka 605 kaliniai, Jungtinėse Valstijose - 710, po jų seka Kazachstanas - 598, Baltarusija - 505, Lietuvoje 2002 metų analogiškas rodiklis - 271.

Vokietijoje, Švedijoje, Itali-joje ir Prancūzijoje šimtui tūk-stančių gyventojų tenka nuo 50 iki 100 kalinių, nepaisant į tai, kad Vokietijoje ir Prancūzijoje nusikaltimų lygis 4–5, o Italijoje - 2,5 karto didesnis negu Rusi-joje. Peršasi išvada, kad šiose Vakarų Europos šalyse, taip pat ir Jungtinėse Valstijose nusi-kaltėliai dažniau baudžiami kitokiomis nei kalėjimo baus-mėmis.

LV seimo pokylio metu - Lietuvos himną gieda (iš kairės): muz. Faustas Strolia, Teresė Strolienė, Ann Klizas Wargo, Barbara Miller...

R. Juškaitė-Švobienė nuotr.

LIETUVIŠKI SKIAUTINIAI STEBINA IR UŽSIENIO MENININKUS

KESTUTIS
PRANCEKEVIČIUS

Neoficialiais statistikos duomenimis, Lietuvoje veikia daugiau nei pusantro tūkstančio įvairiausių visuomeninių organizacijų ir klubų, propaguojančių skirtingas socialines politikas, kultūros bei meno formas. Kaip žinia, iš šiuos judėjimus vieni žmonės buriasi pagal savo pomėgius, kiti – pagal interesus. Vilniuje jau lygiai ketveri metai veikia vis labiau populiarėjanti skiautinių meno klubas „Varsa“.

Dar kadaise mūsų pamėgto meno atgaivintojos į savo klubą susivienijo 2000 m. pavasari, baigusios kultūrinės veiklos organizacijos „Urtė“ surengtus skiautinių siuvimo kursus.

Viena iš „Varsos“ steigėjų ir vadovių – vilnietė Saulė Rygertienė prisiminė, jog iš pradžių klubo branduolį sudarė aštuonios moterys, kupinos entuziazmo ir kūrybinės energijos. Prieš porą metų Žvėryno bibliotekoje surengusios pirmąją parodą, „Varsos“ moterys pajuto, jog šis mūsų tautoje nepelnytai primirštas skiautinių

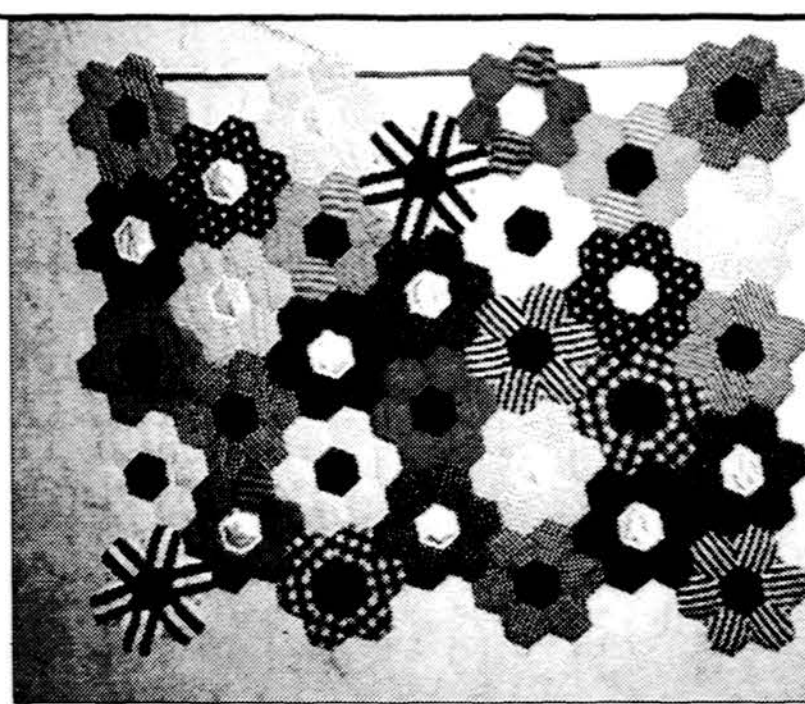
meno turi nemažai gerbėjų ir sekėjų.

„Po šios sėkmingos parodos mūsų klubas išaugo kone dvigubai. Dabar „Varsoje“ aktyviai plūša ne tik profesionalaus meno, kultūros puoselėtojos, bet ir ekonomistės, architektės, kitų profesijų atstovės. Štai pernai lapkritį sostinės Rotušėje vykusioje tarptautinėje skiautinių meno parodoje mūsų klubas pasirodė kuo puikiausiai. Vokietijos, Lenkijos, kitų šalių menininkės su tam tikra nuostaba žvelgė į lietuvių pateiktus darbus, stebėdamos jų puošnumą“, ir originalumą – pasakojo S. Rygertienė.

Skirtingas požiūris į gyvenimą ir profesijų įvairovė, anot pašnekovės, netrukdo joms bendrauti ir dalytis savo patirtimi kuriant skiautinius. Daugiau nei dešimtį metų skiautinių meną individualiai kuria Inga Betuza-Čybienė, mažiau patyrusioms kolegoms gali patarti, pamokyti jas pačių subtiliausių siuvimo paslapčių, o produktyviausiai dirbanti Audronė Kniukšienė, dalyvavusi tarptautinėse parodose – papasakoti, kaip šis menas yra puoselėjamas kitose šalyse.

Skiautiniai padeda neigaliesiems

„Malonu priminti, jog mūsų bendra kūrybinė veikla įgavo ir tam tikrą visuomeninį pobūdį. Antai, Lietuvos aklių ir silpnaregių ugdymo centro pedagogė dirbanti Giedrė Riečiū-

Skiautinių menas – „Gelės“.

Kęstučio Pranckevičiaus nuotraukos

nienė pasiūlė aktyviai kuruoti šios mokyklos auklėtinius. Pagal jos meninės raiškos projektą „Dirbkime kartu“ mūsų klubas kuria bendrus darbus su šio centro moksleiviais. Šitaip bendradarbiaujant ir gimė du dideli darbai – „Gyvybės medis“ bei „Išdykėlės“. Tačiau išpūdinčiausias darbas ir didžiausia dovana mokyklai – pačios G. Riečiūnienės pasiūta „Brailio abėcėlė“. Jos faktūriniai motyvai, iliustruojantys atskiras raides, padeda neigaliesiems žmonėms geriau įsiminti visą raidyną“, – sakė S. Rygertienė.

Mūsų senelių tradicinį mėną sėkmingai propaguoja ir kiti panašūs klubai: Vilniuje – „Mėta“, „Rūta“, „Liepa“, „Boružė“, Panevėžyje – „Radasta“;

Šiauliuose – „Kamenas“ ir Kaišiadoryse – „Atraizėlė“.

Mūsų pašnekovė apgailestavo, jog iki šiol nėra girdėjusi, kad panašūs klubai veiktų meno kūryba nuo seno garsėjančioje Dzukijos žemėje. Be abejo, idomu būtų sužinoti ar skiautinių menas yra propaguojamas ir tolimoje Amerikos žemėje, kitose šalyse, kur gyvena mūsų tautiečiai. Norintiems pristatyti savo veiklą, pasidalyti išpuošiais, ar šiaip pabendrauti, siūlytume kreiptis el. paštu sauler@std.lt

Beje, rugsejo 21 d. sostinėje, Karinių ramovės patalpose buvo surengta „Rūtos“ klubo metinė paroda. Prieš mėnesį, analogiškas renginys įvyko Balninkuose, Molėtų rajone.

Skiautinių meno klubo „Varsa“ dalyvės.

DIDŽIAUSIA ŽODŽIŲ ŠEIMA LIETUVIŲ KALBOJE

ANTANAS KLIMAS

Visi lietuvių kalbos skaitvardžiai (vienas tukstantis) yra kilę iš indoeuropietiškos (ide) prokalbės.

Beveik visi lietuvių kalbos prielinksniai ir jungtukai yra taip pat kilę iš ide. prokalbės.

Daug pagrindinių (pirminių) lietuvių kalbos daiktavardžių, būdvardžių ir veiksmažodžių yra taip pat paveldėti iš ide. prokalbės.

Čia tik keli pavyzdžiai (žvaigždute pažymėtos tos ide. formos, kurios yra atstatytos):

Ide. **e dōntos* : l.k. *dantis*
Ide. **ped* – /*pod* : l.k. *pėda*, *padas*

Ide. **noktis* : l.k. *naktis*
Ide. **es* : l.k. *es-mi*, *aš esu*
Ide. **bheu-* : l.k. *būti*, ir t.t.

Tokių šaknų, kurios yra paveldėtos iš ide. prokalbės, lietuvių kalboje kalbininkai priskaičiuoja apie 3,000.

Iš tų paveldėtų ide. prokalbės šaknų – per kelis tūkstančius metų lietuvių kalba sudarė daug daug išvestinių žodžių.

Žodžių darybai yra trys pagrindiniai metodai, pagal kuriuos kalba prisikuria, prisigamina, išveda naujų žodžių:

A. Priedant priesagas:

galva : *galvoti*
bėgti : *bėgimas*, *bėgikas*
vaikas : *vaikėlis*, *vaikiukas*
dirbti : *dirbiny*, ir t.t.

B. Priedant priešdėlius:

verti (s) – 36
1. atverti, atsiversti – 18.

2. atverti, atsiversti – 11

3. įverti, išverti – 9

4. išverti, išsiversti – 25

5. nuverti, nusiversti – 14

6. paversti, pasiversti – 15

7. parverti, pasiversti – 3

8. perverti, persiversti – 9

9. praversti, prasiversti – 9

10. priversti, prisiversti – 15

11. suverti, susiversti – 15

12. užverti, užsiversti – 16

Iš viso 190 reikšmių.

Pastaba. 1. Beveik visi galinininkai (veiklos) veiksmazodžiai gali eiti su šiais 12 priešdėliais.

2. Iš šių priešdėlių veiksmazodžių, pridant priesagas, galima pasigaminti po kelis daiktavardžius: nuverti : nuvertimas, nusiverstis ir t.t.

C. Sudedant du žodžius į vieną:

koja + galas > kojūgalis;
viršus + galva > viršugalvis;
ugnis + kalnas > ugnikalnis ir t.t.

Pastabos: 1. Lietuvių kalboje yra labai daug daiktavardžių priesagų: apie 400. Tiek daug priesagų neturi jokia kita ide. šeimų kalba. Tai yra vienas iš svarbių lietuvių kalbos skiriamųjų požymių.

2. Veiksmažodžio daryba lietuvių kalboje yra daug paprastesnė: 12 priešdėlių ir 7 priesagų.

Del įvairių priežasčių, kurias dažnai yra sunku nustatyti, įvairios kalbos iš vieno pagrindinių šaknų prisigamina, išveda daug naujų žodžių, o iš kitų – nedaug. Kai kurie kalbininkai galvoja, kad čia veikia vad. *reikiamybės dėsnis*: jeigu reikia, kalba susidaro naujų žodžių, o jeigu nereikia – jų neatsiranda.

Klasiškas pavyzdys yra visų indoeuropietiškos kalbų skaitvardžių sistema: ji per kelis tūkstančius metų iš esmės pasiliko ta pati, tik vienu kitu atsirado nauji vediniai. Pvz. *trys* : *trejetas*, *trynukai* ir pan. Bet visos pagrindinės šaknys (1 – 1000) pasiliko tos pačios.

Kitas pavyzdys: druska : *druskinė* cukrus : *cukrinė* degalai : *degalinė*, ir t.t.

Viena pačių dažniausių ide. prokalbės šaknų, kuri lietuvių kalboje taip plačiai pasklido, kad sudarė apie tukstantį žodžių yra tokia:

Ide. prokalbės: **wert-* : **wort-*

3. Kita šaknis, kuri lietuvių kalboje taip pat yra labai plačiai paplitusi yra *kel-* : *kal-* : *kil-* : *kelti*, *kalnas*, *kilti*.

Gal kurie „Draugo“ skaitytojai sumanys surinkti visus giminingus šios šaknies žodžius?

Liet. kalbos: versti : vartyti : verst

Lietuvių kalba išlaikė – gal per 5000 metų ir pagrindines šios šaknies reikšmes. Kitose ide. kalbose ši šaknis taip plačiai nepasklido.

Pvz. lotynų *verter* „rast, atsukti atgal“, vokiečių *k. werden* „tapti, pasidaryti“, anglų *k. worth* „verta“, ir t.t.

O lietuvių kalboje ši šaknis labai išplito, iš jos per tuos 5000 metų lietuvių kalba „prisigaminė“ šimtus naujų žodžių.

Čia tik keli pavyzdžiai:

A. *versti*, *verstis*, *versmė*, *vertėjas*, *vertimas*, *vertėjauti*, *perversmas* ir t.t.

B. *vartyti*: *vartymas*, *vartytojas*; *prievarta*, *varsnas*; *išverstas*, *vartoti*, *vartojimas*, *vartotojas*, ir t.t.

C. *virtinti*: *virtimas*, ir: *apvirtti*, *atvirtti*, *įvirtti*, *išvirtti*, *pavirti*, *pasiversti*, *parversti*, *pravirti*, *priversti*, *nuverti*, *užverti* (12 su 12 priešdėlių).

Teoriškai iš tų visų priešdėlių veiksmazodžių būtų galima išvesti po kelis daiktavardžius: pvz., *nuverti* : *nuvertimas*, *nuvertinimas*, *nuvertam* (tai dalyvis!) ir t.t.

Antra vertus, iš tų naujų daiktavardžių galima sudaryti ir naujų veiksmazodžių: *prievarta* : *prievartauti*, *išprievertauti*, o iš šių: *prievertavimas*, *išprievertavimas* ir t.t.

Baigiamosios pastabos: 1. Visi kalbininkai sutinka, kad ši šaknis (*vert-*, *vart-*, *virt-*) davė lietuvių kalbai gausiausią, didžiausią žodžių šeimą.

2. Nė vienoje kitoje ide. kalboje ši šaknis nėra taip plačiai paplitusi.

3. Kita šaknis, kuri lietuvių kalboje taip pat yra labai plačiai paplitusi yra *kel-* : *kal-* : *kil-* : *kelti*, *kalnas*, *kilti*.

Gal kurie „Draugo“ skaitytojai sumanys surinkti visus giminingus šios šaknies žodžius?

„DRAUGAS“ SKELBIA KONKURSA

skirtą „Draugo“ 95-rių metų sukakčiai paminėti.

Tema: „Draugo“ istorija, nuo įsteigimo iki šių dienų.

Rašinio apimtis: 100 mašinėlė ar kompiuteriu rašytų puslapių (gali būti ir daugiau)

Dalyvauti gali istorikai, žurnalistai, rašytojai, studentai ir kiti, sugebantys rašyti.

Už geriausią tekstą skiriama 1,000 dol. premija, kurios mecenatas yra Kazimieras Rožanskas.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki 2005 m. liepos 12 dienos.

Rašiniai pasirašomi slaptyvardžiu, o atskirame voke įrašoma tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas.

Siųsti „Draugo“ leidėjų valdybos pirm. Marijai Remienei „Draugo“ adresu: 4545 West 63rd. Str., Chicago, IL

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (verslė 49 metai)
Off. Mgr. Aukse S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Šmukaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

A&S Šildymas
Šaldymas
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas

Licensed — Bonded — Insured
7 dienos per savaitę 773-778-4007
773-531-1833

ISNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$620 – \$650;
2 mieg. — \$710 – \$750.
Tel. 630-910-0644, Jana.

Išnuomojamas apšildomas 4
kamb. 1 mieg. butas
(67 & Whipple apyl.)
\$415 mėn. (ir daugiau) +
„security“
Tel. 773-434-4543.

Platinkite „DRAUGĄ“
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE ONLY

SIUNTIŲ, PINIGUS, AUTOMOBILIUS
SIŪSKITE PER
ATLANTIC
Express Corp.

YRA GALIMYBĖ
UŽSISAKYTI KONTEINERĮ

SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU
LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ

ISSIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ
PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAI RANKAS.

1-800-775-SEND

Mūsų atstovai:
Bravo Coffee and Deli
238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300

KALYNA corp.
338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766
2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
8801 78 Th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apytinkų Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

MOKYKIMĖS ANGLIŠKAI

Paruošia Aušrelė Sakalaitė

Forty fourth lesson. (Fory forth lesson) — Keturiadesimt ketvirta pamoka.

Going to the airport. (Going to the airport) — Vykstant į oro uostą.

I have to fly to Washington tomorrow. (Ai hev tu flai tu Uašington tūmarov) — Rytoj aš turiu skristi į Vašingtoną.

What time does your plane depart? (Uat taim daz jur plein dypart) — Kokiu laiku (kada) tavo lėktuvas išskrenda?

My plane leaves at ten fifty, but I have to be at the airport two hours before departure. (Mai plein lyvs et ten fifty, bat ai hev tu by et tha erport tu aurs byfor dyparciur) — Mano lėktuvas išskrenda dešimt penkiasdešimt, bet oro uoste man reikia būti dvi valandas prieš išskrendant.

How long will it take you to get to the airport? (Hau long uil it teik ju tu get tu tha erport) — Kiek tau užtruks (kiek užims laiko) nuvykti į oro uostą?

If I don't encounter any traffic jams, I should get there in about forty five minutes. (If ai dont enkaunter eny trefik džems, ai šud get ther in ebaut forty faiv minats) — Jeigu nepakliūsiu į eismo kamščius, man turėtų užtrukti maždaug keturiadesimt penkios minutes.

What time do you plan to leave home? (Uat taim du ju plen tu lyv hom) — Kada (kokiu laiku) planuoji išvykti iš namų?

I am going to leave at fifteen to eight, just in case I get stuck in a traffic jam. (Ai em going tu lyv et fiftyn tu eit, džast in keis ai get stak in e trefik džem) — Aš išvyksiu be penkiolikos aštuonios, jei kartais teks įstrigti eismo kamštyje.

I understand the plane won't wait for you. (Ai anderstend tha plein uont uet for ju) — Aš suprantu, kad lėktuvas tavęs nelauks.

If I miss my plane, I will be late for my interview. (If ai mis mai plein, ai uil by leit for mai intervju) — Jeigu nepateksiu į tą lėktuvą, aš pavėluosiu į savo pasikalbėjimą (interviu).

I wish you luck tomorrow, I hope you get there in time, and good luck with your interview. (Ai uis ju lak tūmarou, ai houp ju get ther in taim, end gud lak uit jur intervju) — Aš linkiu tau rytoj sėkmės, tikiuosi, kad ten nuvyksi laiku ir taip pat linkiu sėkmingo pasikalbėjimo.

SKELBIMAI

SIŪLO DARBĄ

Darbai reikalingi dažytojai, staliai su darbo patirtimi. Būtinai turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

Caregivers needed for live-in positions in Wisconsin. SS and DL helpful. Call Greg 262-657-8044.

GROŽIO PASLAUGOS

NIRVANA – ODOS IR PLAUKŲ LAZERIO KLINIKA
*Pilna mediciniška spa procedūra
*Naudojama naujausia lazerio technologija
*Medicininė priežiūra
*Plaukų depiliacija
*Odos atnaujinimas ir veido foto procedūra
*Aknes gydymo procedūros
*Botoksas injekcijos
*Mikro-derminis nušilavimas
*Patinkta kolekcija odos priežiūros produktų
*Odos grožiai

9115 S. CICERO
OAK LAWN, IL 60453
TEL. 708-229-1051

Rugsejo mėn.
10% nuolaida

WINDOW WASHERS/GUTTER CLEANERS

Must have own car
Men/Women 1-3 person teams
Mon-Sat 7am-5pm,
full time or part time
Make \$100+per person, PAID DAILY
No experience needed, will train
Residential only/suburbs & city
Come today & start tomorrow
515 E. Golf Rd.#208, Arlington Hts.
(Arlington Office Square)
190 to Arl. Hts Rd., North to Golf,
SE corner, Across from Valli
Produce; Ask for Will

SPA CONSTANTINE NOW HIRING

Massage therapists and nail techs.
Must be certified massage therapist
nail tech. Must have Illinois state
license.
Please call 708-945-8051, fax
resume to 630-969-5333

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUODA
Landmark
properties

Bus. 773-229-8761
Res. 708-425-7160
Mobil 773-590-0205
Pager 630-314-4330

RIMAS STANKUS

* Čikagoje ar priemiesčiuose
* Greitas ir sąžiningas patarnavimas
* Nuosavybių įkainavimas veltui
* Tarpininkaujame gaunant paskolą
* Pensininkams nuolaida

Century 21
Pro-Team

Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
E-mail:
d.i.mayer@worldnet.att.net

DANA ŠČERBAITĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus
mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į
DANUTĘ MAYER. Profesionaliai ir
sąžiningai patarnauja nuo 1986 m.
Nuosavybių įkainavimas veltui.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

LIVERPOOL

Irake įkaitu laikomas britas, kurį grasinama nužudyti, maldauja ministro pirmininko Tony Blair jį išgelbėti ir vaizduoja, kurį paskelbė jo pagrobėjai, sako: „Nenoriu mirti. To nenusipelniau“. „Man reikia jūsų pagalbos, pone Blair, nes jūs dabar esate vienintelis asmuo visame pasaulyje, į kurį galiu kreiptis“, sako 62 metų inžinierius Kenneth Bigley širdį draskančioje vaizdo juostoje, kuri dar labiau padidino spaudimą T. Blair imtis veiksmų. T. Blair atsidiūrė keblioje padėtyje. Jeigu jis nusileis ekstremistams, iš karto pasmerks užsienio valstybės, o jeigu K. Bigley išties toks pats likimas, kaip ir nužudytas įkaitas, ministras pirminkas gali susidurti su griežta opozicija savo paties partijoje per kitą savaitę įvyksiančią jos konferenciją dėl chaoso Irake.

BRIUSELIS

Europos Sąjungos plėtros komisaras Guenter Verheugen ketvirtadienį sakė, kad ES ir Turkija išsprendė ginčą dėl bazilijaus kodekso reformų ir užsiminė, jog leis jai kitą mėnesį pradėti derybas dėl narystės šioje sąjungoje. Europos komisija spalio 6 d. paskelbė ataskaitą dėl Turkijos padarytos pažangos, kurioje bus pateikta rekomendacija dėl to, ar šioje valstybėje jau pasirengusi pradėti ilgai atidėliotą stojimą į ES derybas. Galutinį sprendimą šiuo klausimu Sąjungos vadovai priims gruodžio mėnesį.

MINSKAS

Apie 70 proc. Baltarusijos piliečių (68,6) ištikintai, kad prezidentui Aleksandrui Lukašenkai reikia leisti kandidatuoti į valstybės vadovo postą 2006 m. trečiąją kartą. Tokius duomenis ga-

vo Baltarusijos valstybinio universiteto sociologinių ir politinių tyrimų centras. Neketina leisti A. Lukašenkai kandidatuoti 18,8 proc. apklaustųjų, negalėjo atsakyti į klausimą 12,6 procento. Apklauso duomenimis, aktualiausia problema baltarusiams — brangstančios komunalinės paslaugos ir būstų nuoma — 56,9 proc., kainų kilimas — 45,1 proc., galimybė netekti darbo — 41,1 proc.

BELGRADAS

Pareigūnas, kuris vadovauja Serbijos ir Juodkalnijos valstybinei tarybai, atsakingas už bendradarbiavimą su Hagos karo nusikaltimų tribunolu, buvo perspėtas, kad jį galbūt rengiamasi nužudyti, ketvirtadienį rašė dienraštis „Blic“. Policijos atstovas, kurio pavardė neskelbiama, laikraščio sakė, jog Serbijos vidaus reikalų ministerija rugsėjo 19 d. gavo informacijos, kad „tam tikros grupuotės yra pasirengusios sumokėti daug pinigų už žmogaus ir mažumų teisių ministro Rašim Lajić sunaikinimą“. Lajić buvo perspėtas, kad jo saugumui iškilo pavojus, ir jo apsauga buvo sustiprinta. Pernai prie savo darbovietės buvo nužudytas provokatoriškų pažiūrų Serbijos premjeras Zoran Djindžić.

JAV

NEW YORK

Naftos barelio vertė JAV rinkoje trečiadienį pakilo aukščiau 48 dolerių žymos, o „Brent“ nafta Londone pabrango beveik iki 45 dolerių už barelį. JAV energetikos departamentui trečiadienį paskelbus, jog uraganas „Ivan“ gerokai pakenkė naftos gavybai bei tiekimui ir iš esmės dėl to šalies naftos atsargos per savaitę sumenko 4 proc. Maždaug tiek pat nafta pabrango ir Europoje.

Vilniaus Senamiesčio planą įvertins žinovai

Vilnius, rugsėjo 23 d. (BNS) — Priestarinių vertinimų ir diskusijų sulaukusį, šiuo metu rengiamą Vilniaus Senamiesčio detalų planą įvertins tarptautiniai žinovai. Vilniaus miesto mero patarėja Dalia Barauskienė sakė, kad detaliojo plano tyrimas bus atliktas spalio arba lapkričio mėnesį — prieš jo tvirtinimą miesto taryboje ir pristatymą visuomenei.

Pasak D. Barauskienės, detalų planą įvertinti kviečiami žinovai iš kelių tarptautinių organizacijų: oficialaus UNESCO žinovo ICOMOS, Šiaurės šalių kultūros paveldo fondo, Pasaulio paveldo miestų organizacijos (PPMO).

D. Barauskienės teigimu, planą įvertins ir vietiniai žinovai iš ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto.

Nepritarta tilto į Kuršių neriją statybai

Vilnius, rugsėjo 23 d. (BNS) — Valstybinė paminklosaugos komisija nusprendė nepritarti tilto į Kuršių neriją statybai. Klaipėdos ir Neringos vadovai paprašė iš anksto informuoti apie stambias statybas į Pasaulio paveldo sąrašą įrašytose Kuršių nerijoje.

Paminklosaugos komisija, kurios sprendimas skelbiamas „Valstybės žiniose“, taip pat siūlys atitinkamoms institucijoms planuojant stambias statybas įvertinti neigiamą poveikį Kuršių nerijos kraštovaizdžiui bei pasauliniam gamtos ir kultūros paveldui.

Tilto statybos projektas buvo pradėtas rengti 1985 m., tačiau, baiminantis tranzitinių automobilių srauto į Kaliningrado sritį, jo buvo atsisakyta.

Tiltas leistų Neringą pasiekti nevaldomam srautui žmonių ir galėtų kilti grėsmė unikaliam šios zonos kraštovaizdžiui.

Nors Neringa pajėgi priimti ir daugiau turistų, tačiau kurortų vadovai ir aplinkosaugininkai pažymi ir neigiamus aspektus — augant poilsiautojų skaičiui daugėja gaisrų, vagysčių, benamių ir asocialių lankytojų, ypač Smiltynės poilsio zonoje.

Nepajėgiant sutalpinti visų atvykstančiųjų šie veržiasi į gamtos rezervatus, ypač Naglių gamtos rezervatą.

Kinijos ambasada dovanojo kinų kalbos mokymo įrangą

Vilnius, rugsėjo 23 d. (BNS) — Kinijos Liaudies Respublikos (KLR) ambasada 425 metų jubiliejui švenčiančiam Vilniaus universitetui (VU) padovanojo kinų kalbos mokymo įrangą ir mokymo priemonių. VU Orientalistikos centrui įteikti keturi stacionari ir nešiojami kompiuteriai, trys DVD

ir vienas vaizdo grotuvas, televizorius, audiovizualinė kalbos mokymo įrangą, palydovinė ryšio antena, kuri leis priimti Kinijos televizijos programas.

Kinijos ambasada universitetui taip pat padovanojo apie 40 knygų — įvairios metodinės mokymų literatūros, žodynų, atlasų, žinyrų.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Irako premjeras Iyad Allawi nevykdys įkaitų pagrobėjų reikalavimų ir nenori išleisti iš kalėjimo mokslininkės Rihab Taha. Premjero teigimu, R. Taha yra viena iš trijų svarbių kalinų, kurių paleidimo klausimą rekomenduota apsvastyti po JAV vadovaujamų tarptautinių pajėgų atlikto patikrinimo. Kovotojai, kurie nužudė du įkaitus amerikiečius ir grąšina nužudyti pagrobtą britą, reikalauja paleisti visas amerikiečių laikomas irakietes. JAV kariškiai nurodo laikantis tik dvi moteris — R. Taha ir Hud Ammash, kurios abi kaltinamos dalyvavimu vykdomam buvusio prezidento Sadamo Hussein ginklų programoms.

AZIJA

TOKYO

JAV ir Japonija aptiko požymius, kad Šiaurės Korėja rengiasi paleisti balistinę raketą, galinčią pasiekti beveik bet kuria Japonijos vietą, ketvirtadienį sakė šaltiniai japonų vyriausybėje. Rengiamasis buvo pastebėtas po to, kai ši uždraudė komunistinė valstybė atsisakė dalyvauti ketvirtajame šešišalių derybų dėl jos branduolinių planų rate ir pareiškė niekada neatsisakysianti savo branduolinių atgaminimo priemonių. Tokyo ir Washington, D.C. minėtų požymių pastebėjo išanalizavę žvalgybinių palydovų perduotus duomenis ir radio pranešimų srautus. Šiaurės Korėjos kariškių automobiliai, kariai ir, galbūt, raketų inžinieriai renkasi keliose raketų bazėse šalia Šiaurės rytuose. Šie požymiai pirmą kartą pastebėti antradienį. 1998 m. Šiaurės Korėja sukrėtė pasaulį paleidusi raketą virš Japonijos.

meninės komisijos narė, ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto narė Jūratė Markevičienė sakė, jog tarptautinių žinovų dalyvavimą vertinant planą įvertinti jo problemą.

„Jie lietuviškai neskaito, Lietuvos istorijos nežino. O planą diskusijos kilo ir dėl vertybių, pavyzdžiui, mums XV amžiaus vienuolynas vertė — o jiems?“, gėteriškai klausė J. Markevičienė.

Senamiesčio komisija valdžios atstovams įteikė kreipimąsi teigia, kad per pastaruosius kelis metus sumenko sužalota daug Vilniaus istorinio centro autentiško audinio — sudarkyti siluetai bei panoramos, kai kur nepataisomai, pastatyta ir statoma daug naujų, didelių tūrinių ar apimties istoriniam centrui nebūdingų statinių.

Kaip sakė Orientalistikos centro administratorius Valdas Jaskūnas, dovanojos vertė — 20,000 litų.

VU Orientalistikos centras jau penktą kartą pagal Azijos studijų bakalauro programą rengia sinologus — profesionalius kinų kalbos, literatūros, religijos, istorijos ir meno žinovus.

TAI BUVO KARAS, KURIO NEĮMANOMA LAIMĖTI

Valentino Junoko vadovaujamos Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) pastangos kovoti su politine korupcija buvo labai drąsios, tačiau donkichotiškos. Didžiausia jų nauda — politinės korupcijos diagnozė ir didelis visuomenės susidomėjimas šia problema.

Tačiau drąsos neužtenka — diagnozuotą ligą reikia gydyti. Kova su politine korupcija neįmanoma be labai svarios politinės paramos, kurios V. Junoko komanda neturėjo. Negana to, plačius užmojus gana greitai pakirto serija grubių STT klaidų.

Tokių vertinimų V. Junoko atsistatydinimo dieną išsako prieš korupciją kovojančios organizacijos „Tarptautinis skaidrumas“ („Transparency International“) Lietuvos skyriaus (TILS) direktorius Rytis Juozapavičius.

— Ar V. Junoko atsistatydinimą įmanoma vadinti nepolitizuotu žingsniu, jeigu, pritardami jo kandidatūrai 2000—ųjų pavasari, tuometinio Seimo nariai vieningai balsavo „už“, o dabartiniai — beveik vieningai sveikina jo pasitraukimą? —

V. Junokas kritiko nelygią kovą su politikais. Pažiūrėkime, ką darė V. Junokas su savo antikorporupciniais tyrimais — jis labai smarkiai pakirto ir taip labai nedidelį pasitikėjimą valdančiomis, tradicinėmis partijomis. Be jokios abejonės, jis užsitraukė didelę politikų nemalonę, žiūrint grynai iš viešųjų ryšių pusės, jau nebesigilinant į bylą esmę — kas teisus, kas neteisus.

Drąsos požymius jis elgėsi tikrai labai drąsiai. Tos STT pastangos, sakyčiau, buvo netgi nurodymų, nes iš esmės jie išdrįso tirti tuos, kurie yra labai aukštai ir labai galingi.

Kitas klausimas — kompetencija. Drąsos neužtenka. Tokiai tarnybai, kaip STT, pabandyti pajudinti politinį elitą praktiškai neįmanoma be platesnės visuomenės paramos. Man pasirodė, kad tos pastangos, neremiant svariai politinei jėgai — iš anksto buvo pasibjūtos. Tai buvo karas, kurio neįmanoma laimėti. STT, jeigu ji jautėsi izoliuota ir pasmerkta vienšiai kovai su korupcija — tai yra apgalvota. Ir tų žmonių nereikia kaltinti, kad jie buvo nekompetentingi, ar ko nors nežinojo.

— Tai buvo donkichotiška kova? —

Tikrai donkichotiška. Bet mane žavi ta drąsa. Juk tos visos komisijos tyrė juos — visada, kai nori mušti, lazda rasi. Jie buvo labai drąsūs. Bet jeigu jau kovojama su tokio svorio „itariamuoju“, kaip politinė korupcija, turi būti kažkokia labai stipri politinė jėga, kuri remtų pareigūnus šioje kovoje. Reikėjo labai rimtai įvertinti tas politinę korupciją itiriamas jėgas ir galimą jų pasipriešinimą.

— Iš kur ta politinė parama, kaip patys politikai yra itariamieji? —

Jos ir nėra. Dabar dėl kompetencijos. Be jokios abejonės, buvo padaryta serija grubių klaidų. Ta kova būtų tiesiai sekmingiau ir ilgiau, jeigu nebūtų buvę tų skandalų, po kurių partijų būstinėse, serijos neatsakingų pareiškimų apie politikavimą ir galų gale — parlamentaro Raimondo Šukio iškvičimo apklausai ir STT atėjus duoti parodymų laikinajai parlamentinei komisijai, kuri tiria STT veiklą.

Teisėsągininkai ir poli-

tikai toliau kibo vieni kitiems į atlapus, nepaisant trijų nevyriausybių organizacijų — Pilietinės visuomenės instituto, Žmogaus teisių stebėjimo instituto ir „Transparency International“ — raginimų, kad jie tą karą nutrauktų ir imtųsi savo pačių etiko priežiūros. Tiek politikai galėtų savo energiją nukreipti politikų etikos kodeksui, tiek STT turėtų užsiimti savo etikos priežiūra, nes jie, pasirodė, nėra valstybės tarnautojai ir patys sau pasirašo veikimo taisykles.

— Ar V. Junoko pasitraukimas dabar reiškia kovos su korupcija pabaigą, ar pradžią? —

Tai nei pabaiga, nei pradžia. V. Junoko STT donkichotiško veikimo nauda buvo didžiausia keliant visuomenės susirūpinimą korupcijos tema. Rugsėjo 15 d. pristatytose Atviros Lietuvos fondo bei Pilietinės visuomenės instituto apklausoje kovą su korupcija ir su nusikalstamumu žmonės nurodė viena svarbiausių problemų po ekonominės gerovės stiprinimo. Gerai, susirūpinimas pakeltas. Jeigu pakeli visuomenės susidomėjimą korupcija, šneki, kad yra korupcija, ir galų gale nieko neįrodai, tai lieka toks nusivylimas jausmas, kuris skatina visuomenę balsuoti už populistus. Ir aš nelabai matau, kad po artėjančio Seimo rinkimų ateitų kokia nors labai stipri politinė jėga, kuriai rimtai rūpėtų nuoseklus antikorporupcinis veikimas.

Ar tą valią kovoti su politine korupcija turės naujoji Seimo dauguma, pamatysime stebėdami, kaip ji bandys įgyvendinti panašius įstatymų nuostatas. Pavyzdžiui, labai drąsus iššūkis būtų pabandyti drausti politinę reklamą per televiziją, kaip ir siūloma tame įstatyme, arba griežčiau persekioti korumpuotus pareigūnus.

Man atrodo, kad kovoje su korupcija netgi būtų galima įrodinėjimo našta perkelti įtariamajam — kad jįsi gintųsi. Nes dabar bet kuris politikas, patekęs į korupcijos skandalo, teisės požiūriu sausas išlipa iš balos. Jis pasako: „Aš nekaltas, įrodykite, kad aš kaltas“. Visi plukiasi, bando įrodyti, jiems nesiseka, ir tokia kova su korupcija pavirsta kažkokiu keistu košmaru.

— Išeitų, kad kovos su korupcija sėkmė nulems ne V. Junoko įpėdinis, bet naujoji politinė dauguma? —

Taip, naujoji dauguma ir jos politinė valia. O iš esmės — netgi ir visuomenės parama, nes mūsų organizacija kovą su korupcija vertina remdamasi valstybinio integralumo sistema.

Neužtenka, kad dirbtų teisėsaugos institucijos. Čia daugybė kitų svarbių veiksnių: Seimas, Vyriausybė, teismai, auditoriai, ombudsmenai, nepriklausomos antikorporupcinės agentūros, vietos valdžia, žiniasklaida, pilietinė visuomenė, privatus sektorius, tarptautinės organizacijos. Reikia mobilizuoti kuo platesnį kovos su korupcija barą. Bet pagrindinis veiksnys, aišku — realus, ne „popierinis“ valdžios susirūpinimas politine korupcija. Tada kova su politine korupcija, pradėta V. Junoko vadovaujamos STT, galėtų būti sekmingai toliau tęsiama.

Antraip V. Junoką pakeičiantis kitas žmogus veikiausiai paliks šią darbą. Juk STT agentai visada sakė: „Mes galime grįžti gaudyti kyšius imančių kelių policininkų, tų

PADĖKA A + A INGA BLAZAITĖ-TUMIENĖ 1931.01.13 – 2004.08.28

Mirus mylimai Ingutei, visiems, parodysiems daug meilės ir atjautimo per jos ilgą ligos laikotarpį ir, jai išskelavus į amžinuosius namus, savo dalyvavimu pagerbusiems jos atminimą atsisveikinimo valandą, nuoširdžiai dėkojame.

Ypatingą padėką reiškiamė Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonui už religinių apeigų pravedimą; už gražius atsisveikinimo žodžius tarusiems kalbėtojams; už užsakytas šv. Mišias; aukojusiems labdaros organizacijoms ir visiems, pareiškusiems užuojautą šios skaudžios netekties valandą.

Alfonsas Tumas, duklė Laima, sūnūs — Robertas, Rimas, Jurgis ir jų šeimos

LELIŪNAI TURI HERBĄ IR VĖLIAVĄ

Nedidelis Leliūnų miestelis, tik penki šimtai gyventojų, bet Leliūnų seniūnija siekia beveik Utenos miestą. Seniūnijai priklauso ir Pakalnių bažnyčios kaimas su gražiuoju pilikalniu. Nuo senų laikų Leliūnų bažnyčioje didžiausi šv. Petro ir Povilo atlidai, į kuriuos suvažiuoja iš visų pasviečių leliūniečiai. Narsus Leliūnų ir Pakalnių parapijų klebonas Kostas Balsys, per porą metų atstatydinęs sugedusią Pakalnių bažnyčią, nemaziau narsi Leliūnų seniūnijos seniūnė Lina Petronienė, išsiryšinusi seniūnijai herbą ir vėliavą.

Istorinio herbo Leliūnai neturėjo. Motyvų ieškant, sumanyta, kad seniūnijos augimui didelę įtaką turėjo per Leliūnus nutiestas Kaunas-Zarasai plentas. Jį herbe vaizduoja žaliame fone aukštinis kelias, kuris simbolizuoja per pelkėtą vietą nutiestą plentą. Antras simbolis — stiliuotų vargonų detalė, primenantį garsuosius Leliūnų vargonus ir gyventojų muzikalumą. Iš Leliūnų krašto yra kilę kompozitoriai: Juozas Karosas, Juozas Strolia, vargonininkai: Gutauskas, Baltakis, Strazdas, Augustinas, Jakštonis. (Vargonus statant, Leliūnuose gyveno komp. Juozas Gruodis). Herbo širdyje įdėtas raudonas skydas

primena leliūniškių narsą, ištvermę ir kovose už Lietuvos laisvę pralietą kraują. Uteniškes dailininkės Vidos Navikienės sukurta Leliūnų herbą Lietuvos Respublikos prezidentas dekretu patvirtino šių metų gegužės 25 d.

Birželio mėn. 27 d. šv. Mišias Leliūnų bažnyčioje aukėjo Panevėžio katedros klebonas dekanas Paganėvizio vyskupijos kancleris Tomas Skrudupis, giedojo Leliūnų bažnyčios choras ir valstybinis dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“. Buvo pašventinta Leliūnų seniūnijos vėliava, kurią pakelti suteikta garbingiausiems miestelio žmonėms — nuo 1946 m. Leliūnų bažnyčioje vargonuojančiam Stasiui Šakėnui ir jo žmonai Aldonai. Herbą atidengė jau nepriklausomos Lietuvos laikais gimusios moksleivės — antagietė, leliūnietė ir pakalniė.

Seniūnės Linos Petronienės ištikimumu, herbas ir vėliava įkvėps žmones prasmingiems ir kilniems darbams, o kraštiečiams taps kelrodžiais grįžti į gimtinę.

Ačiū Rūtai Jonuškienei, kurios reportažą iš „XXI amžiaus“ Nr. 54 suglaudžia.

Pr. Zaranka

GETERBORGO KNYGŲ MUGĖJE — LIETUVOS VIEŠNAGĖS GAIRĖS

Didžiausioje Šiaurės šalyse Geterburgo knygų mugėje Švedijoje rugsėjo 24 d. atidaromas Lietuvos autorius ir literatūra pristatantis stendas bei pristatomos Lietuvos programos gairės 2005 metams, kai Lietuva bus pagrindinė Geterburgo knygų mugės viešnia.

Rugsėjo 25 d. mugės „Poezijos kambaryje“ svečiuosis ir savo kūrybos ištraukas skaitys lietuvių poetai Gintaras Grajauskas, Antanas A. Jonynas ir Kornelijus Platelis. Šeštadienį šie poetai, kartu su Latvijos, Estijos ir Švedijos kūrėjais, pristatys savo kūrybą renginyje „Žodis ir garsas iš Baltoskandijos“.

Sekmadienį G. Grajauskas, A. A. Jonynas ir K. Platelis susitikis ne tik su poezijos, bet ir džiazo mėgėjais. Susitikime groys Petras Vyšniauskas ir švedas Bobo Stensson bei Egidijaus Buožio džiazo kvartetas.

Taip pat sekmadienį specialioje spaudos konferencijoje

smulkių žuvelių. Ir jie sėkmingai juos gaudytų.

Bet juk politinė korupcija vis dėlto yra pati svarbiausia tema daugelyje pasaulio šalių. „Transparency International“ tyrimas parodė, kad trys ketvirtadaliai maždaug 100

„Lietuva — Geterburgo knygų mugės 2005 viešnia“ bus pateikti kitų metų Lietuvos pristatymo mugėje programos pagrindiniai akcentai, taip pat Lietuvos literatūrą ir leidėjų kūrybos bei veiklos situacija.

Šiame Lietuvos kultūros ministerija sudarė darbo grupę, kuri jau pradėjo rengti Lietuvos literatūros ir kultūros pristatymo mugėje koncepciją.

Tarptautinėje Geterburgo knygų mugėje savo leidyklas pristato apie 1,000 leidėjų iš įvairių šalių. Lietuva joje dalyvauja jau antrus metus. Mugėje rengiamos ir tarptautinės seminarų programos, kuriose dalyvauja Nobelio literatūros premijos laureatai, pristatoma įvairių šalių rašytojų kūryba, rengiamos diskusijos aktualiomis literatūros, kultūros ir politikos temomis.

Šių metų Geterburgo knygų mugės pagrindinė viešnia yra Didžioji Britanija.

(Elta)

šalių gyventojų labiausiai norėtų išnaikinti korupciją partijoje, nes labai dažnai politinė korupcija dengia kitokią korupciją.

Kalbėjosi Dora Petkauskaitė (Elta)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

JANINA LIEPONIENĖ, gyv. Homer Glen, IL, Draugo fondo garbės narė, atsiuntė 1,000 dolerių a.a. Justino Lieponio atminimui. Reikšdami užuojautą dėl DF garbės nario mirties, už paramą labai dėkojame.

MAGDALENA STANKŪNIENĖ, gyvenanti Oak Lawn, IL, Draugo fondo rudens vajui atsiuntė 500 dolerių a.a. Jono Gintauto Stankūno atminimui. Reikšdami užuojautą, labai dėkojame už didelę paramą Draugo fondui.

ČIKAGOS „SUVALKIEČIŲ“ DRAUGIJA metai iš metų dalyvauja „Draugo“ pokilyje, tad ir šiemet jos valdyba pasiskubino užsisakyti stalą (ir už bilietus jau atsiųgino) spalio 10 d., sekmadienį, 4 val.p.p. naujoje, puošnioje, lengvai visiems pasiekiamoje Martinique salėje vyksiantį „Draugo“ pokylį, kurio metu bus ypatingu būdu paminėta jo gyvavimo 95-oji sukaktis. Aciu, bus malonu Jūs matyti pokilyje!

DAUG MŪSŲ SKAITYTOJŲ jau atsiuntė „Draugo“ laimėjimų bilietėlių šaknelės ir kai kurie net dosnią auką dienraščio gimtadienio proga. Esame visiems atsiliepusiems nuoširdžiai dėkingi, bet kartu primename, kad dar yra daug šaknelių neatsiųstų, o laikas greitai bėga: laimingieji bilietai bus traukiami „Draugo“ pokilyje spalio 10 d. Raginame bilietėlių šaknelės nedelsiant atsiųsti — jeigu jų negausime laiku, negalėsime dalyvauti laimėjimuose.

KVIEČIAME VISUS į Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, rugsėjo 25 d., šeštadienį, 5 v.v. Šv. Mišios bus aukojamos anglų ir lietuvių kalbomis. Vyks kun. Anthony Markaus pristatymas Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebono pareigoms. Mišiose dalyvaus vyks. Gustavo Garcia - Silver, kuris sakys sveikinimo kalbą. Po Šv. Mišių visus kviečiame į parapijos salę, kur galėsite pasivaikinti ir pabendrauti. Bažnyčios adresas: 6900 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629; tel. 773-776-4600.

NORĖDAMAS PADĖKOTI Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos parapijiečiams už malonų priėmimą, kun. Algirdas Lukšas kviečia į atsisveikinimo koncertą, kuris įvyks sekmadienį, rugsėjo 26 d. po 10:30 v.v. Mišių parapijos salėje, kur maloniai praleisite laiką, o taip pat galėsite pasivaikinti pyragėliais ir kava. Bažnyčios adresas: 6900 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629; tel. 773-776-4600.

AKADEMIKŲ SKAUTŲ sąjungos Čikagos skyriaus mirusių narių metinis kapų lankymas vyks sekmadienį, rugsėjo 26 dieną. Visi dalyvaukime Pal. Jurgio Matulaičio misijoje 11 v.r. aukojamose Šv. Mišiose. Po Mišių susitikime prie bažnyčios, esančios 14911 - 127th St., Lemont, IL, durų. Čia sudarysime dvi grupes. Vieni vyksime į Šv. Kazimiero lietuvių kapines, kiti — į Tautines lietuvių kapines.

ČIKAGOS LIETUVIŲ zarasiškių klubo gegutinė įvyks rugsėjo 26 dieną, sekmadienį, 12 v.p.p. Šaulių namuose, 2417 W. 43 St. Garsio muzika, vadovaujama A. Barmiško. Bus skanaus maisto, veiks baras ir loterija, kur galėsite išbandyti savo laimę. Kviečiame visus dalyvauti ir linksmai praleisti sekmadienio popietę.

DON VARNAS Amerikos legio-

no postas Nr. 986 ir Pagalbinis moterų vienetas pristatys naujus valdybos narius rugsėjo 26 dieną, sekmadienį, 3 v.p.p. „Seklyčios“ restorane, 2711 W. 71 St., Chicago, IL. Nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti. Vietas prašome užsisakyti telefonu 708-636-6837.

ZIONO LIUTERONŲ PARAPIJAI reikalinga sekretorė 20 -čiai valandų per savaitę. Reikalavimai: darbas kompiuteriu, lietuvių ir anglų kalbų žinojimas. Kreiptis telefonu 708-422-1433 arba 773-983-6517.

ČIKAGOS IR APYLINKIŲ „Grandies“ tautinis ansamblis pradeda savo 46-uosius veiklos metus. Veteranai pradės šokių sezoną sekmadienį, rugsėjo 26 d., 3:30 v.p.p., PLC valgykloje. Apie jaunų veteranų repeticijas bus pranešta vėliau. Jauni veteranai turėtų registruotis iki rugsėjo 30 d. „Grandies“ interneto svetainėje: www.voras.com/grandis/. Daugiau informacijos galima rasti tinklapiuose arba skambinant Violetai Fabianovich tel. 708-422-3556.

LIETUVOS DUKTERŲ šiemet ruošiami pietūs-vakarienė vyks, spalio 24 d. 3 v.p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Šv. Mišių, kaip buvo skelbta anksčiau, nebus. Bus meninė programa, laimėjimai. Užsakyti vietas galima adresu: 2735 W. 71 St., arba tel. 773-925-3211. Nameliuose, kuriuose budima nuo antradienio iki šeštadienio, 10 v.r. - 2 v.p.p. Visi maloniai kviečiami apsilankyti.

SPALIS - BALFO MĖNUO. BALF-as organizuos metinę rinkliavą. Š.m. spalio 2-3 d. bus dalinami vokeliai įeinant ir išėinant iš Marquette Parko Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčios. Vokeliai bus surenkami spalio 9-10 d.

PRANEŠAME, KAD BILIEŲ organizacijos „Vaiko vartai ir mokslo“ šventę „Derliaus pietūs“, kuri įvyks rugsėjo 26 d. PLC didžiojoje salėje, baigiasi. Norintieji dalyvauti prašomi nedelsiant skambinti Nijolei Grigaliūnienei telefonu 708-974-1262.

DR. JONO ŠALNOS NAUJASIOS - trečiosios - poezijos knygos „Gyvenimo veidrodys“ sutiktuves ruošiamos spalio 3 d., sekmadienį, 12:30 v.p.p., Ateitininkų namuose, Lemonte. Rengia draugai. Visi maloniai kviečiami atvykti, susipažinti su poezijos knyga, pabendrauti ir pasigerėti dr. Šalnos šaknų meno dirbiniais.

ATVESKITE SAVO VAIKUS ir vaikaičius į „Pipirų ratelį“. Užsėsimai vyks pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais bei penktadieniais nuo 9:30 v.r. iki 11:30 v.r. Taip pat trečiadieniais nuo 12 iki 2 v.p.p. Vaikai lanko kartu su tėveliais 1 kartą per savaitę. Pasaulio lietuvių centre. Priimami vaikai nuo 18 mėnesių iki 4 metų. Kreiptis į Rimą Stroutę-Gaimę, tel. 773-775-9498. Registracija vyks iki spalio 1 d.

NETEKTIES ATVEJU, kai reikalinga dvasinė parama, kreipkitės į Madge tel. 708-354-7211. Čikagos vyskupija periodiškai organizuoja susikaupimo dienas, padedancias įveikti skausmą ir atgauti ramybę. Kviečiame dalyvauti rugsėjo 25 ir 26 dienomis Loyola Hospital, Maywood, IL (ties Roosevelt ir 1st Ave.).

Čikagos liuanistinėje mokykloje prasidėjo 2004 — 2005 mokslo metai

Čikagos liuanistinės mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė. Zigmo Degučio nuotr.

Atskubėjo rugsėjis, o su juo ir ruduo, kurį kažkas kuria, kažkas derina spalvas, malšina šilumą, trumpina dienas, o vietoj to, artina ilgesnės ir vėsesnės naktis. Taip rudens mėnuose mokyklai prasidėjus, mokytojai ir mokiniai pradeda naują mokyklų metų sezoną. Čikagos liuanistinėje mokykloje prasidėjo 2004—2005 mokslo metai. Šiemet mokyklai vadovauja direktorė Jūratė Dovilienė, kuri yra ne tik mokytoja, bet ir mokyklai labai svarbi. Ji yra mokyklai vadovaujanti, mokytojų komiteto pirmininkė, mokyklai vadovaujanti, mokytojų komiteto pirmininkė, mokyklai vadovaujanti, mokytojų komiteto pirmininkė.

Jaunimo centro didžiojoje salėje, rugsėjo 11 dieną, 9 val. ryto, įvyko 2004—2005 mokslo metų atidarymo šventė. Šiemet iš viso užsiregistravo daugiau nei trys šimtai mokinių. Taigi, mokyklai skaičius nemažėja, o tai vėlgi džiugina lietuvių bendruomenę. Atidarymas prasidėjo šventomis Mišiomis, kurias pradėjo mokyklai dvasinis vadovas, kapeilonas Antanas Gražulis. Pamokslas dvasininkas sakė: „Širdingas vaikas skaito daug knygelių, kad jis būtų dar širdingesnis, išmintingas vaikas visada vadovaujasi tuo, ką jam pasako tėveliai, ir jis būna dar išmintingesnis. Išmintingas žmogus daug mokosi, pataria kitam, jam padeda. Pagalvokime, jei pažadėjai, tai ir ištesk, laikykis žodžio ir tu bus tvirtas charakterio žmogus. Tu bus išmintingas“. Kunigas kvietė puoseletį dvasinio gyvenimo vertybes, melstis ir būti su Dievu.

Po Šv. Mišių sveikinimo žodį tarė mokyklai direktorė Jūratė Dovilienė: „Sveikinu visus mokinius, mokytojus ir kurie rinkimuose į Europos Parlamentą ir Respublikos prezidento rinkimuose š.m. birželio 13 d. balsavo Čikagoje, yra įtraukti į LR Generalinio konsolato Čikagoje rinkėjų sąrašą, ir jiems rinkėjų pažymėjimai bus išsiųsti paštu tuo adresu, kuris buvo nurodytas š.m. birželio mėn. 13 d. rinkimams. Šiems rinkėjams pakartotinai registruotis nereikia. Rinkėjus, po pastarųjų rinkimų pakeitusius adresą, prašome pranešti savo naują adresą LR generaliniam konsulatui paštu, faksu arba elektroniniu paštu. Aukščiau išvardintose valstijose gyvenantys ar besilankantys LR piliečiai, kurie rinkimuose į Europos Parlamentą ir Respublikos prezidento rinkimuose š.m. birželio 13 d. nedalyvavo arba balsavo ne Čikagoje, bet Seimo rinkimuose nori balsuoti Čikagoje, kviečia-

lieni sėkmingai jau penktus metus talkininkauja direktorės pavaduotoja Laima Apanavičienė, be to, ji yra ir įvairių renginių koordinatore, aukštesniosios mokyklos lietuvių kalbos mokytoja.

Visų mokytojų buvo nuoširdžiai laukta ir patios mokytojos laukė mokyklai atidarymo šventės, mokinių klegesio, rupestingų tėvelių. Visos pasiryžusios mokyti mokinius lietuvių papročius, tradicijas, kalbos ir rašto. Mokytojų kaita mokykloje maža, dauguma dirba trejus, penkerius net aštuonerius metus iš eilės ir nesirodžia pasitraukti iš įdomios, bet prasmingos mokyklų veiklos. Dar kartą dėkojame mokytojoms: kiškių darželio mokytojos — Silvijai Eglėnaitė (dirba 8 metus) ir Rasai Zakarauskienė (7 metus); vaikų ratelio mokytojos — Audronei Survilienė (6 metus), Jolantai Valaitienė (5 metus), Vilmai Vaičiūnė (pirmi metai); darželio mokytojos — Jolantai Gudenaite (7 metus), Laimai Katarzienė (6 metus), Daivai Jakubauskienė — (pirmi metai), Aurelijai Grauslienei (antri metai); I skyriaus mokytojos — Giedrei Starinskienė (6 metus), Jolantai Blauzdžiūnaitė (3 metus), Vitalijai Mickienė (2 metus); skyriaus mokytojos — Nijolei Pridotkienė (2 metus), Vilmai Poliuvienei (pirmus metus), Karolinai Grauslytei (4 metus); skyriaus mokytojos — Laimai Viršinskienė (5 metus), Editai Kibildienė (3 metus); skyriaus mokytojos — Vilijai Aukštuolienei (8 metus), Živilėi Bielskutei (3 metus), skyriaus mokytojai Rolandai Varnauskienei (5 metus), skyriaus mokytojai Audronei, Sidaugienei (2 metus); 7 klases auklėtojai, 7, 8, 9 klases lietuvių literatūros mokytojai Jolantai Bužinauskitei (5 metus); 8 klases auklėtojai, 8 klases

lietuvių kalbos ir aukštesniosios tautodailės mokytojai Vidmantui Strizigauskui (pirmi metai); 10 klases auklėtojai ir klases geografijos bei lietuvių kalbos mokytojai Rasai Cicevičienė; klases auklėtojai ir, 7 ir 10 klases lietuvių kalbos, ir 10 klases grožinio skaitymo mokytojai Kristinai Lapienytei (2 metus); 7, 8, 9 ir 10 klases Lietuvos istorijos mokytojai Vidai Baliutavičienė (6 metus); visuomeninio ugdymo mokytojai Juozui Polikaiciui (4 metus). Taip pat dėkojame dvasinio auklėjimo mokytojams — seselei Laimutei Kabišaitytei (6 metai), Nerijai Šmierauskitei (pirmi metai), tėvui Antanui Gražuliui (2 metai); dainavimo mokytojoms — Birutei Jasinskienėi (2 metai), Jūratei Grabliauskienėi (2 metai); tautinių šokių mokytojoms — Nijolei Pupienėi (13 metai), Onutei Cvikienėi (5 metai), Salomejai Radionovienei (2 metai); akompanuotojoms — Evelinai Karalienėi (6 metai), Genei Razumienėi (pirmi metai); tautodailės mokytojoms — Daivai Blažulionienei (5 metai), Vidmantui Strizigauskui (pirmi metai). Dainora Baliutavičienė — ilgametė mokyklos bibliotekininkė, vėl vadovaus mokyklai skaitymo konkursui, kuris ypač yra reikšmingas ugdant jaunimo

lietuvių kalbą, raštą, tautosakos suvokimą. Raštinėje dirbs buvę abiturientai Luka Šaparnytė, Živilė Badaraitė ir Tomas Mačiulis. Jie bus ir pagalbiniai mokytojai. Nauja pagalbinė mokytoja — Ramunė Palubinskaitė, dirbs vaikų ratelyje. Dalia Badaraitė sutiko antrus metus paruošti spaudai šių metų metraščių ir jį sumaketuoti.

Renginio pabaigoje žodį tarė direktorės pavaduotoja Laima Apanavičienė, kuri su pažindino auditoriją su mokyklai taisyklėmis. Ji prašė, kad mokiniai neveluotų ir mažesni. Būtų malonu, kad vaikai ir toliau į mokyklą šventes ateitų šventiškai apsirengę, tautiniais drabužiais ir, žinoma, su šypsenomis.

Tėvų komiteto pirmininkė Dvilė Ruscitti padėjo visiems susirinkusiems, palinkėjo gerų 2004—2005 mokslo metų, bei visada bendradarbiauti su mokyklai tėvų komite- tu, siekti bendrų tikslų, vardan ketvirtosios lietuvių kartos išlaikymo JAV.

Indrė Bartašiūnienė
CLM atstovė spaudai

Čikagos liuanistinės mokyklos mokytojai 2004 metų rugsėjį.

Zigmo Degučio nuotr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ

me registruotis LR Generaliniame konsulate paštu, faksu arba elektroniniu paštu. Registruojantis prašome nurodyti savo vardą (kaip LR pase), pavardę (kaip LR pase), gimimo datą, asmens kodą, LR paso numerį, adresą JAV ir gyvenamąją vietą Lietuvoje (jeigu ji buvo deklaruota). Užsiregistravusiems rinkėjams rinkėjų pažymėjimai ir balsavimo biuleteniai bus išsiųsti paštu nurodytu adresu.

LR piliečiai taip pat galės balsuoti atvykę asmeniškai žemiau nurodytu laiku šiuose balsavimo punktuose: Generaliniame konsulate (211 E. Ontario St., Suite 1500, Chicago, IL 60611):

2004 m. rugsėjo 28–30 d. nuo 1–5 val. p.p.

2004 m. spalio 1 d. nuo 1–5 val. p.p.

2004 m. spalio 4–8 d. nuo 1–5 val. p.p., arba

Pasaulio lietuvių centre (14911 W. 127th St., Lemont, IL 60439):

2004 m. spalio 10 d. nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

Lietuvos Respublikos piliečiai, esantys užsienyje, balsuoja už kandidatus į LR Seimą Naujamiesčio vienmandatėje rinkimų apygardoje Nr. 1 ir daugiamaandatėje rinkimų apygardoje (už partijas).

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad balsavimo teisę turi tik ne jaunesni kaip 18 metų Lietuvos Respublikos piliečiai. Balsuojant būtina pateikti LR piliečių patvirtinamą dokumentą (LR pasą arba asmens tapatybės kortelę).

Platesnę informaciją apie rinkimus, juose dalyvaujančias partijas ir kandidatus, balsavimo organizavimą galite rasti LR Vyriausiosios rinkimų komisijos tinklalapyje www.vrk.lt arba LR ambasados Vašingtone tinklalapyje www.ltembassyus.org

www.ltembassyus.org

Lietuvos Respublikos Generalinio konsolato Čikagoje adresas:

211 East Ontario Street,
Suite 1500
Chicago, IL 60611
Fax: 312-397-0385
Elektroninis paštas:
kons.cikaga@urm.lt

SKELBIMAI

Amerikos lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.